

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 060-09-1/2022/9
Ljubljana, 20. 1. 2022

Predlog

Z A P I S N I K

77. seje Komisije Državnega sveta za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, ki je bila v sredo, 12. 1. 2022, v sobi 212/II, Šubičeva 4, Ljubljana.

Seja se je začela ob 14.00 in zaključila ob 15.05.

Prisotni člani komisije:

- predsednik komisije: mag. Peter Požun,
- podpredsednik komisije: Danijel Kastelic,
- člani komisije: Igor Antauer, Mitja Gorenšček, Tomaž Horvat, Lidija Jerkič, Ladislav Rožič in
- nadomestni član: Samer Khalil (nadomeščal Jožeta Smoleta).

Opravičeno odsotni člani komisije:

- dr. Matjaž Gams, Alojz Kovšca in Jože Smole.

Prisotni vabljeni:

- Miha Kordiš, poslanec Državnega zbora,
- dr. Marjan Maučec, državni svetnik
- Mag. Katja Rihar Bajuk, Dušan Mikuž, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ajda Likar, Javni štipendijski, razvojni, invalidski in štipendijski sklad Republike Slovenije,
- Katarina Živec, Služba Državnega sveta.

Sejo je sklical in vodil predsednik komisije mag. Peter Požun.

* * *

Dnevni red (PRISOTNIH 7, ZA 7, PROTI 0):

- 1. Potrditev zapisnikov 72., 73., 75. in 76. redne ter 24. izredne seje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide**

2. **Predlog zakona o spremembah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I) - druga obravnava, EPA 2242-VIII**
3. **Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji – zakonodajna iniciativa**
4. **Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2021**

Ad 1.)

Komisija je predloge zapisnikov 72., 73., 75. in 76. redne ter 24. izredne seje Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide **potrdila** (PRISOTNIH 7, ZA 7, PROTI 0) brez pripomb.

Ad 2.)

Komisija je obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I), ki ga je v obravnavo po rednem postopku Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija je predlog zakona **podprla** (PRISOTNIH 8, ZA 8, PROTI 0).

Komisija ugotavlja, da se s predlagano zakonsko novelo želi zagotoviti pravice otrok v skladu s 56. členom Ustave Republike Slovenije, z zakonom določene pravice otrok do neodtujljivosti preživnine in na podlagi poenostavitve in pohitritve postopkov za pridobitev nadomestila preživnine izboljšati socialno varnost družin, ki od zavezancev za plačilo preživnin slednjih ne prejema.

Predlagatelj cilj zagotavljanja lažje poti do pridobitve nadomestila preživnine za upravičence zasleduje s predlagano spremembo 21.c in 25. člena veljavnega Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (Uradni list RS, št. 78/06 – uradno prečiščeno besedilo, 106/12, 39/16, 11/18 – ZIZ-L in 139/20; v nadaljevanju: ZJSRS). V 1. členu predloga zakona se tako črta določbo 21.c člena, na podlagi katere lahko preživninski upravičenec pridobi nadomestilo preživnine šele po neuspešno zaključenem postopku izvršbe neplačane preživnine ali če slednji traja dlje kot tri mesece, kar se po 25. členu veljavnega ZJSRS dokazuje s predlogom za izvršbo ali sklepom sodišča o neuspešni izvršbi oz. če otrokov zakoniti zastopnik skladno z mednarodnimi konvencijami in bilateralnimi sporazumi poda pisno zahtevo za izterjavo preživnine iz tujine. Po novem bi se tako breme izterjave za neplačane preživnine že ob vložitvi zahtevka za nadomestilo preživnine do zneska nadomestila preživnine z upravičenca preneslo na Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (v nadaljevanju: Sklad), pri čemer bi upravičenec ne-prejemanje preživnine v okviru postopka pridobitve pravice do denarne socialne pomoči dokazoval z odločbo Sklada. Slednje se dopolnjuje s spremembo druge alineje tretjega odstavka 25. člena ZJSRS, s katero se bolj jasno določa, da je obvezna priloga k zahtevi le dokument

z veljavnim izvršilnim naslovom in ne tudi sklep o dovolitvi izvršbe oz. predlog za izvršbo s potrdilom o vložitvi na pristojno sodišče, kot velja trenutno.

Z navedenima dvema spremembama se bo po oceni predlagatelja izboljšala socialna varnost družin, ki preživnin od preživninskih zavezancev ne prejemajo. Pri tem predlagatelj izpostavlja, da gre povečini za enostarševska gospodinjstva s prihodki pod mejo revščine, ki po trenutni ureditvi do neplačane preživnine lahko pridejo zgolj po dolgi sodni poti (prek izvršbe in ob nujnem soočenju med bivšima zakoncema, kar je pogosto lahko tudi travmatično, zlasti v primerih, ko je bilo predhodno v družini prisotno nasilje). Trenutna ureditev preživnin vpliva tudi na možnost pridobivanja pravic iz javnih sredstev, saj po opozorilu predlagatelja centri za socialno delo preživninske prejemnike obravnavajo na enak način, ne glede na dejstvo, ali jim je preživnina v nekem trenutku dejansko izplačana ali ne, kar še poslabšuje socialni položaj navedenih družin, ker so upravičene do nižje socialne podpore, kot bi bile sicer. S predlaganimi zakonskimi spremembami bi se tako po oceni predlagatelja zaščitilo integriteto otrok in njihovih zakonitih zastopnikov ter izboljšalo njihovo materialno stanje.

Predlagano je tudi črtanje 21.e člena ZJSRS, ki določa, da se nadomestila preživnine ne izplačuje, če je znesek nadomestila nižji kot 2000 evrov, kar trenutno znaša 8,35 evra. Predlagatelj meni, da poleg tega, da je problematično, da se določajo tako nizke preživnine, navedeni znesek gospodinjstvom v socialni stiski vendarle pomeni pomemben prihodek (lahko tudi več dnevni obrokov hrane) in lahko izboljša njihov socialni položaj.

Komisija je bila seznanjena tudi z mnenjem Vlade Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada), ki cilj predlagatelja, da se postopek pridobitve nadomestila preživnine poenostavi, podpira, saj bi bilo to nedvomno v korist otrok, ki preživnin ne prejemajo, hkrati pa opozarja na nekatere pomanjkljivosti predloga zakona. Predlagatelj namreč po oceni Vlade ni upošteval, da bi bilo treba v primeru uveljavitve predlaganih sprememb v postopek vključiti tudi preživninskega zavezanca, kar bistveno spreminja postopek v primerjavi z dosedanjo ureditvijo (preživninski zavezanec trenutno ni stranka v postopku, saj se dejstvo neplačevanja preživnine izkazuje v sodnem izvršilnem postopku, zato trenutno ni upravičen do vložitve pritožbe o postopku). Prav tako ni bilo upoštevano dejstvo, da Sklad nima izpostav ali območnih enot, saj deluje zgolj na sedežu v Ljubljani, in da ima na tem področju omejene kadrovske zmožnosti (trenutno zgolj 2 zaposleni osebi na področju odločanja o priznanju pravice do nadomestila preživnine).

Ker po predlagani novi ureditvi pred uveljavitvijo pravice do nadomestila preživnine ne bi bilo treba sprožiti sodnega izvršilnega postopka, bi bilo po oceni Vlade po novem v postopek treba vključiti tudi preživninskega zavezanca in mu omogočiti, da se izjavi glede vloge za uveljavitev pravice do nadomestila preživnine ter mu tako zagotoviti varstvo njegovih pravic in pravnih koristi. Sklad bo namreč po novem moral ugotoviti, ali preživninski zavezanec dejansko ni izpolnil svoje obveze, kot izhaja iz veljavnega izvršilnega naslova. Slednje bo po oceni Vlade podaljšalo trajanje postopka (sedaj v povprečju traja 27 dni, potem bi se lahko podaljšal za nadaljnjih največ 23 dni – 15 dni za vročitev poziva in 8 dni za predložitev izjave). Ker bi s pridobitvijo položaja stranke v postopku preživninski zavezanec pridobil tudi pravico do pritožbe, bi slednje postopek po mnenju Vlade še dodatno podaljšalo.

Glede predlaganega črtanja drugega odstavka 21. člena ZJSRS (črtanje določbe o nujnosti podaje pisne zahteve otrokovega zakonitega zastopnika za izterjavo preživnine iz tujine, če preživninski zavezanec biva v tujini) pa Vlada ocenjuje, da bo zaradi navedenega postopek priznanja pravice nadomestila preživnine v določenih primerih lahko trajal nesorazmerno dolgo, saj bo Sklad pred izdajo odločbe moral izvesti enak ugotovitveni postopek kot v primerih, ko preživninski zavezanec biva v Republiki Sloveniji.

Vlada dodatno opozarja, da je v primeru sproženega sodnega izvršilnega postopka zoper zavezanca za preživnino, preživninski upravičenec lahko poplačan v celotnem znesku določene preživnine, ki je v večini primerov višji, kot znaša znesek nadomestila preživnine. Kot je pojasnil predstavnik MDDSZ, trenutno povprečna preživnina znaša okrog 130 evrov, medtem ko je nadomestilo za preživnino nižje (v odvisnosti od starosti otroka) in se giblje med 80 in 100 evri.

Vlada na podlagi vsega navedenega predlogu zakona ne izreka podpore, obenem pa predlaga amandmaja k 1. in 4. členu predloga zakona, s katerima bi se po njeni oceni zakonsko novelo uredilo tako, da bi bile njene določbe v praksi izvedljive. S predlaganim amandmajem k 1. členu predloga zakona se sledi predlogu predlagatelja, da lahko otrokov zakoniti zastopnik vloži zahtevo za uveljavitev pravice do nadomestila preživnine brez predhodno sproženega postopka izvršbe in brez predhodno podane pisne izjave za izterjavo preživnine iz tujine, a bo pri tem Sklad pozval preživninskega zavezanca, da se izjavi o zahtevi za uveljavitev pravice do preživnine. Hkrati se predlaga, da pritožba zoper odločbo o priznanju nadomestila preživnine ne zadrži njene izvršitve, s čimer naj bi se preprečilo zgoraj omenjeno predvideno dodatno podaljšanje postopka ter zagotovilo varstvo otrok in zakonitemu zastopniku otroka olajšalo postopke v okviru uveljavljanja pravic iz javnih sredstev. Kot dodatno možnost Vlada predlaga ohranitev dosedanjega postopka uveljavljanja pravice do nadomestila preživnine, torej na podlagi sklepa o dovolitvi izvršbe oz. predloga za izvršbo s potrdilom o vložitvi na pristojno sodišče oz. zahtevo za izterjavo preživnine iz tujine brez poziva preživninskemu zavezancu. V tem primeru bi odpadla obveza Sklada, da preživninskega zavezanca pozove k izjavi glede zahteve za priznanje pravice do nadomestila preživnine, pri čemer Vlada v primerjavi z obstoječo ureditvijo predlaga skrajšanje postopka na dva meseca (trenutno znaša tri mesece), kar naj bi sodišču omogočilo še vedno dovolj časa, da odloči o predlogu za izvršbo. Sklad bi torej v tem primeru ravnal po dosedANJI praksi.

Z amandmajem k 4. členu predloga zakona pa Vlada predlaga zamik uveljavitve predloga zakona na 1. september 2022 zaradi kadrovskih in organizacijskih priprav Sklada na izvrševanje predvidenih novih zakonskih določb.

Komisija je na sejo povabila tudi Sklad, katerega predstavnica po predstavljenem mnenju Vlade Republike Slovenije k predlogu zakona ni podala dodatnih pripomb.

Komisijo je v razpravi zanimalo stališče predlagatelja do predloženih amandmajev Vlade, pri čemer je njegov predstavnik pojasnil, da se bo predložene amandmaje podrobneje proučilo v nadaljevanju zakonodajnega postopka, po prvi oceni pa naj bi bili

amandmaji s strani Vlade pripravljeni dobronamerno, zato je bila izražena pripravljenost po kompromisni ureditvi obravnavane problematike.

Komisija predlogu zakona izraža podporo, ugotavlja pa, da so pripombe Vlade v delu, ki nakazuje na možne zaplete pri implementaciji predlaganih zakonskih določb, predvsem glede nujnosti zagotovitve ustreznih pravnih podlag Skladu ter vključitve preživninskega zavezanca kot stranke v postopek, tehtne. Posledično predlaga nadaljnja usklajevanja ključnih deležnikov v postopku, s ciljem ureditve zakonskih določb na način, da bodo v praksi tudi dejansko izvedljive in da bodo zagotavljale ustrezno pravno varnost vsem strankam v postopku. Ob tem naj se po oceni komisije zasleduje osnovni cilj predloga zakona, to je pospešitev postopka za poplačilo preživnine, ne glede na način njegove izvedbe.

Komisija dodatno ugotavlja, da je na 66. seji 2. 9. 2021 obravnavala in podprla vsebinsko primerljiv Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I), EPA 1977-VIII, istega predlagatelja. Komisija je tudi prehodno zakonsko novelo ocenila kot utemeljeno in izpostavila, da gre za občutljivo problematiko, o kateri je težko podajati oceno zgolj na podlagi veljavnih zapisanih zakonskih določb, saj obstaja tudi njena druga plat – izvedba zakonskih določb v praksi in osebne zgodbe posameznikov, še zlasti tistih z dohodki v višini minimalne plače, ki se ob ločitvah pogosto znajdejo v stiski pri preživljanju otroka.

Komisija je o takratnem predlogu zakona razpravljala v povezavi s hkrati vloženima in vsebinsko povezanima Predlogom zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - druga obravnava, EPA 1978-VIII, in Predlogom zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) - druga obravnava, EPA 1979-VIII. Pri tem je ugotovila, da Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ) v zvezi z (ne)vključevanjem preživnine med dohodke, na podlagi katerih se odloča o upravičenosti do denarne socialne pomoči, pojasnjuje, da se v praksi (na centrih za socialno delo) lahko kot dokaz, da upravičenec ni prejel preživnine, upošteva tudi bančne izpiske za pretekle tri mesece, ne zgolj dokazov, ki se jih sicer (po pojasnilu MDDSZ zgolj taksativno in primeroma) navaja v četrtem odstavku 12. člena Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19 in 189/20 – ZFRO). Posledično se v času, ko upravičenec ne prejema preživnine in tudi ne njenega nadomestila, navedene zneske ne všteta med dohodek, na podlagi katerega se odloča o denarni socialni pomoči.

Predstavnica MDDSZ je na 66. seji komisije predlagala, da MDDSZ na podlagi konkretnih primerov pripravi posebno pojasnilo v zvezi z zgoraj navedeno možnostjo ter o tem na več načinov (prek spletnih strani centrov za socialno delo, spletne strani ministrstva ali na druge primerne načine) obvesti potencialne upravičence do javnih sredstev.

Ob obravnavi aktualne zakonske novele je komisija predstavnika MDDSZ zaprosila za pojasnilo, ali je bilo navedeno izvedeno, saj bi slednje lahko v času do uveljavitve aktualno obravnavanega predloga zakona pripomoglo k olajšanju postopkov pri uveljavljanju pravic iz javnih sredstev tistim upravičencem do preživitve, ki jim slednja ni izplačana, pa za to še nimajo na voljo ustreznih zakonsko zahtevanih dokazil. Napovedano je bilo, da bo informacija, komisiji posredovana naknadno, po seznanitvi z morebitnimi aktivnostmi Direktorata za socialne zadeve na navedenem področju.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Ad 3.)

Komisija je obravnavala zakonodajno iniciativo - Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji, ki jo je v obravnavo in sprejem Državnemu svetu predložil državni svetnik dr. Marjan Maučec (v nadaljevanju: predlagatelj).

Komisija predloga zakona **ni podprla** (PRISOTNIH 8, ZA 1, PROTI 2).

Komisija ugotavlja, da želi predlagatelj med obstoječe praznike uvrstiti nov praznik – dan slovenske demokracije, ki bi se ga praznovalo 12. maja, ker je bila na ta dan 1988 po drugi svetovni vojni v Unionski dvorani ustanovljena prva demokratična organizacija, ki je vodila do prvih demokratičnih volitev in tudi ustanovitve suverene države. V Unionski dvorani je namreč po pojasnilu predlagatelja s svojim delovanjem začelo prvo demokratično politično gibanje od začetka druge svetovne vojne na Slovenskem – Slovenska kmečka zveza (SKZ). SKZ je, kot navaja predlagatelj, že ob svojem nastanku pričela delovati kot politična stranka, ki se je jasno opredeljevala do družbenih vprašanj, ki zadevajo vse Slovence, saj vanjo niso bili povezani le kmetje, ampak tudi delavci in izobraženci.

Vsakoletno praznovanje in obeleževanje dne slovenske demokracije, za katero si je Slovenski narod prizadeval dolga leta, s posebnim praznikom, je po oceni predlagatelja nujno potrebno, saj bi to poudarilo in utrdilo pomen demokracije in demokratične oblasti ter o tem državljanem ozaveščalo na državni ravni. Posebno pozornost si po mnenju predlagatelja obeleževanje slovenske demokracije zasluži tudi glede na njeno kratko časovno tradicijo.

Dan slovenske demokracije ne bi bil dela prost dan, zato, kot navaja predlagatelj, ne bi povzročil dodatnega izpada delovnih ur in povečanja obveznosti za delodajalce, obenem pa bi se ohranilo število prazničnih dela prostih dni, ki je primerljivo z drugimi državami Evropske unije.

Komisija je bila seznanjena s stališčem Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: ministrstvo), ki ugotavlja, da z vidika obveznosti delodajalcev in primerjave števila praznikov po državah EU ne bi bilo sprejemljivo kakršnokoli povečanje števila prazničnih dni, ki bi bili hkrati tudi dela prosti dnevi. Ker

pobudnik ne predlaga, da bi bil nov praznik hkrati tudi dela prost dan, s tega vidika ministrstvo v zvezi s predlogom zakona nima zadržkov. Pojasnjuje tudi, da ni pristojno za oceno zgodovinske utemeljenosti obeležitve predlaganega novega prazničnega dne, opozarja le na to, da mora v skladu s ciljem veljavnega Zakona o praznikih in dela prostih dnevih (Uradni list RS, št. 112/05 – uradno prečiščeno besedilo, 52/10, 40/12 – ZUJF, 19/15, 83/16 in 92/20) ureditev slednjih ustrezati dejanskemu odnosu državljanov do posameznega dogodka oziroma slediti oceni pomembnosti določenih datumov, ki jim je treba dati posebno veljavo.

Komisija je bila seznanjena tudi s poročilom zainteresirane Komisije za državno ureditev, ki je predlagano zakonodajno iniciativo podprla.

* * *

V razpravi pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je bil izražen pomislek glede predlaganega datuma novega prazničnega dne (12. maja), saj bi bilo možno kot dan slovenske demokracije določiti tudi katerega izmed drugih, prav tako ali še bolj zgodovinsko pomembnih dogodkov za razvoj slovenske demokracije (npr. prebiranje majniške deklaracije 1989, objava 57. številke Nove revije itd.). Posledično je bilo ocenjeno, da bi se pred izbiro datuma za obeležje tako pomembnega dne, kot je dan slovenske demokracije, moralo izvesti poglobljeno zgodovinsko razpravo. Kar se tiče primerjave s podobnimi prazniki v tujini, pa je bilo ocenjeno, da primerjava z datumi v tujini ni tako pomembna, kot je primerjava med posameznimi dnevi v naši, slovenski zgodovini, ki bi se jih prav tako upravičeno lahko določilo kot dan slovenske demokracije. Če bi se zgledovali po tujini, potem bi kot najbolj nevtralen datum lahko določili 15. september, ki se ga sicer obeležuje kot Mednarodni dan demokracije.

Predlagatelj je v odzivu na razpravo pristojne Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide pojasnil, da je bil njegov namen zgolj opozoriti na to, da tudi v tujini obstajajo podobni praznični dnevi, ne pa, da bi slednje uporabili kot zgled za določitev prazničnega dne v Sloveniji. Prav tako je pojasnil, da namen predloga zakona ni uvajati nova razdvajanja v slovensko družbo ali pripisovati posebno vlogo za nek dogodek zgolj enemu posamezniku, ampak obeležiti pomemben dogodek za celotno slovensko družbo.

Pristojna Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v okviru glasovanj predlogu zakona ni izrekla podpore.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen predsednik komisije mag. Peter Požun.

Ad 4.)

Predsednik komisije je uvodoma na kratko povzel vsebino predloga poročila o delu komisije v 2021. V razpravi je bila izpostavljena kakovostna organizacija dela in izvedbe sej komisije, pri čemer so bile izražene pohvale predsedujočemu komisiji, podpredsedniku komisije in sekretarki komisije za opravljeno delo. Prav tako je bila podana ocena, da so razprave v okviru komisije vedno strokovne, tehtne in vsebinsko bogate. Izražena je bila tudi želja po nadaljevanju uspešnega in kakovostnega dela komisije v zadnjem letu VI. mandata.

Komisija je po opravljeni razpravi sprejela (hkratno glasovanje: PRISOTNIH 8, ZA 8, PROTI 0) naslednji sklep:

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se je seznanila s predlogom Poročila o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2021 in ga PODPIRA.

Dogovorjeno je bilo tudi, da se pooblasti sekretarko komisije za morebitne naknadne redakcijske popravke teksta v času do priprave končne verzije skupnega Poročila o delu Državnega sveta v 2021, ter da bo v primeru izražene želje po poročanju na seji Državnega sveta, poročevalec predsednik komisije mag. Peter Požun.

Redakcijsko potrjeno besedilo poročila komisije se glasi:

»P O R O Č I L O

O DELU KOMISIJE DRŽAVNEGA SVETA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SOCIALNO VARSTVO, DELO, ZDRAVSTVO IN INVALIDE V 2021

Sestava komisije:

- predsednik: mag. Peter Požun,
 - podpredsednik: Danijel Kastelic,
 - člani: Igor Antauer, dr. Matjaž Gams, Mitja Gorenšček, Tomaž Horvat, Lidija Jerkič, Alojz Kovšca, Ladislav Rožič in Jože Smole.
- Sekretarka komisije: mag. Nuša Zupanec.

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, v skladu s Sklepom o ustanovitvi in nalogah Komisij Državnega sveta Republike Slovenije št. 020-03-14/2017/1 z dne 21. 12. 2017, obravnava predloge zakonov in druge akte, ki se nanašajo na področja socialnega varstva in zavarovanja, zdravstvenega varstva in zavarovanja, pokojninskega in invalidskega zavarovanja, trga dela, delovnih razmerij, socialnega sporazumevanja in kolektivnega dogovarjanja, varnosti in zdravja pri delu, varstva invalidov ter varstva otrok in družine.

Komisija obravnava pobude in vprašanja članov Državnega sveta v zvezi z zadevami, ki jih slednji obravnava, ter druge zadeve, za katere jo pooblasti Državni svet. Komisija pripravlja tudi predloge zahtev in mnenj v zvezi z zakoni in drugimi akti, ki se nanašajo na zadeve, ki jih obravnava.

Komisija je v času od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 zasedala na **dvaintridesetih (32) sejah**¹ (**štiriindvajsetih (24) rednih in osmih (8) izrednih sejah**). Vse navedene seje komisije so bile sklepčne.

Komisija je obravnavala **sedeminpetdeset (57) zadev (sedeminštirideset (47) na rednih sejah, deset (10) na izrednih sejah)**, od tega **dvainštirideset (42) predlogov zakonov**², **tri (3) predloge odločilnih vetov, šest (6) drugih aktov, predloženih v obravnavo Državnemu zboru, in šest (6) ostalih zadev** iz pristojnosti komisije.

Komisija je na podlagi obravnavanih zadev oblikovala **osemnajst (18) poročil, en (1) sklep o so-organizaciji posveta, eno (1) pobudo za obravnavo zadeve na seji Državnega sveta**³, **eno (1) pobudo za obravnavo zadeve na pristojni komisiji Državnega sveta**⁴ **in osemintrideset (38) mnenj**. Komisija je šestintrideset (36) mnenj posredovala matičnim delovnim telesom Državnega zbora, dve (2) pa pristojnim državnim organom⁵. Pobudo za obravnavo zadeve na seji Državnega sveta je komisija posredovala predsedniku Državnega sveta, pobudo za obravnavo zadeve na pristojni komisiji Državnega sveta predsedniku Komisije za Državno ureditev, sprejeti sklep o so-organizaciji posveta pa je bil zabeležen zgolj v zapisniku seje komisije.

Obravnavane zadeve

Predlogi zakonov:

1. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VIII (53. seja 28. 1. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper) podprla in mnenje k predlogu zakona poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. redna seja 9. 2. 2021). Dopolnjen predlog zakona je obravnaval Državni svet na 37. seji 24. 2. 2021. Zakon je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji 24. 9. 2020.

¹ 70. redna seja 29. 9. 2021 je bila sklicana in nato odpovedana na podlagi obvestila Vlade Republike Slovenije, da iz zakonodajne procedure umika Predlog resolucije o nacionalnem programu za enake možnosti žensk in moških do 2030 (ReNPEMŽM30), EPA 2097-VIII, ter obvestila Sveta FIHO, da iz obravnave v Državnem zboru umika Spremembe in dopolnitve Pravil Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji, EPA 2046-VIII. Navedena seja zato ni všteta v skupno število sej v 2021.

² V kvoto obravnavanih predlogov zakonov nista šteta:

- Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP-A) - skrajšani postopek, EPA 1772-VIII zaradi sprejetega umika s predloga dnevnega reda 61. seje 19. 5. 2021, ker je predlagatelj predlog zakona umaknil iz zakonodajne procedure, in
- Predlog Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije Covid-19 (ZIUOOPE-A) – skrajšani postopek, EPA 2295-VIII, zaradi umika predloga za razširitev predlaganega dnevnega reda 76. seje komisije 9. 12. 2021, ker je bila na 67. nujni seji Odbora Državnega zbora za delo, družino socialne zadeve in invalide 8. 12. 2021 obravnava predloga zakona končana (sprejet ni bil nobeden od predloženih členov predloga zakona).

³ V zvezi z obravnavo Osnutka Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) – kot zainteresirana komisija (57. seja 1. 4. 2021).

⁴ V zvezi s Problematiko ločitvenih postopkov (65. seja 14. 7. 2021).

⁵ V zvezi s strokovno monografijo Neenakosti v zdravju – Izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju (57. seja 1. 4. 2021) in Problematiko ločitvenih postopkov (65. seja 14. 7. 2021).

2. Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII – kot zainteresirana komisija (53. seja 28. 1. 2021)
Komisija je kot zainteresirana komisija predlog zakona (predlagatelj Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje poročilo s predlogom amandmaja k 48. členu predloga zakona glede sestave nadzornega sveta nacionalnega demografskega sklada posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (43. seja 3. 2. 2021). Pristojna komisija je predlog amandmaja podprla in pozvala predlagatelja in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ga v svojem imenu predložijo v obravnavo in sprejem pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance (31. seja 10. 2. 2021). Predlaganega amandmaja ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev amandmajev. Državni svet je dopolnjen predlog zakona obravnaval na 37. seja 24. 2. 2021. V stališču je njegovemu sprejemu pisno nasprotovala Interesna skupina delojemalcev. Državni svet je dopolnjenemu predlogu zakona izrekel podporo in ponovno pozval k sprejemu amandmaja k 48. členu predloga zakona, a ga ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev. Državni zbor je na 24. seja 15. 7. 2021 sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno izmed naslednjih sej. Do 31. 12. 2021 Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.
3. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP) – nujni postopek, EPA 1638-VIII (17. izredna seja 29. 1. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) obravnavala skupaj z zainteresirano Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance. Komisiji sta v skupnem mnenju predlog zakona podprli. Skupno mnenje sta posredovali Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 48. nujni seja 1. 2. 2021 in pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 57. izredni seja 3. 2. 2021. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 43. seja 3. 2. 2021 sprejela sklep, da v obravnavo Državnemu svetu predloži predlog odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se do predloga odločilnega veta ni opredelila. Državni svet na 21. izredni seja 4. 2. 2021 predloga odločilnega veta ni sprejel, o čemer je predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je na 59. izredni seja 4. 2. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da razpis referendumu o zakonu ni dopusten.
4. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-F) – druga obravnava, EPA 1510–VIII (54. seja 3. 2. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: več kot 5.000 volivk in volivcev, zastopnik Sindikat delavcev migrantov Slovenije) podprla pod pogojem ustreznih popravkov predloženih zakonskih rešitev v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Komisija je svoje mnenje, s pozivom o nadaljnjem usklajevanju o njegovi vsebini (upoštevano na pristojnem odboru) posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. seja 9. 2. 2021), ki je na podlagi sprejetih amandmajev odbora predlog zakona podprl. Državni zbor je zakon sprejel na 67. izredni seja 30. 3. 2021.
5. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP-A) – skrajšani postopek, EPA 1486–VIII (54. seja 3. 2. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom), skupaj s predloženima amandmajema poslanskih skupin SD, LMŠ, Levica in SAB k 1. in 2. členu predloga zakona z dne 2. 2. 2021,

podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. seja 9. 2. 2021), ki je sprejel prej navedene amandmaje in pripravil dopolnjen predlog zakona, a Državni zbor predloga zakona na 63. izredni seji 4. 3. 2021 ni sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končal.

6. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII (18. izredna seja 18. 3. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) v njegovi osnovni različici podprla in poslala mnenje Odboru Državnega zbora za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo na navedenem odboru predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija do slednjega opredelila še enkrat - na 19. izredni seji 6. 5. 2021 (več pod točko 14.).
7. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C) – druga obravnava, EPA 1530-VIII (55. seja 3. 3. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla. Svoje mnenje je posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (27. seja 10. 3. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji 26. 3. 2021.
8. Predlog zakona o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1E) – skrajšani postopek, EPA 1716-VIII (56. seja 24. 3. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Aleksandrom Reberškom) podprla in svoje poročilo posredovala Državnemu svetu, ki je na 39. seji 14. 4. 2021 predlog zakona podprl in svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (29. seja 4. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji 28. 5. 2021.
9. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682-VIII (56. seja 24. 3. 2021)
Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Andrejem Rajhom) ni podprla, ne glede na izkazano podporo predlogu zakona s strani zainteresirane Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (26. seja 19. 3. 2021). Komisija je mnenje posredovala Odboru za zdravstvo (14. seja 6. 5. 2021), ki je sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je 24. seji 9. 7. 2021 na predlog matičnega odbora sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
10. Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – prva obravnava, EPA 1759-VIII – kot zainteresirana komisija (58. seja 8. 4. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) obravnavala v njegovi prvotno predloženi različici (22. 9. 2021 je bila vložena nova verzija besedila, do katere se komisija ni ponovno opredelila) podprla, hkrati pa predlagala amandma k 40. členu predloga zakona, in sicer črtanje uvedbe t. i. socialne kapice (v novi različici predloga zakona je bilo slednje upoštevano – sporna določba je bila črtana). Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za državno ureditev. Nove različice predloga zakona ni obravnavala, ker so bile njene konkretne pripombe k 40. členu osnovne različice predloga zakona upoštewane.

11. Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) – druga obravnava, EPA 1731-VIII – *kot zainteresirana komisija* (58. seja 8. 4. 2021)
Komisija je kot zainteresirana komisija predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem) podprla in svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je vsebino poročila komisije sicer povzela v svojem mnenju, a predlogu zakona ni izrekla podpore. Odbor za finance na 35. seji 22. 6. 2021 ni sprejel nobenega od členov zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora zaključila. Državni zbor je na 24. seji 12. 7. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
12. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-F) - skrajšani postopek, EPA 1729-VIII (59. seja 29. 4. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslancev s prvopodpisanim Zmagom Jelinčičem Plemenitim) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki na 29. redni seji 4. 5. 2021 ni sprejel nobenega od členov predlaganega zakona, s čimer je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor se je na 24. seji 8. 7. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
13. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-B) - skrajšani postopek, EPA 1754-VIII (59. seja 29. 4. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (29. seja 4. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji 26. 5. 2021.
14. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII – NOVO BESEDILO (19. izredna seja 6. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) v njegovi osnovni različici na 18. izredni seji 18. 3. 2021 (glej pod točko 6.) podprla in poslala mnenje Odboru državnega zbora za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo na navedenem odboru predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija do slednjega opredelila še enkrat, na 19. izredni seji 6. 5. 2021. Komisija je predlog zakona v novo predloženi različici podprla. Svoje mnenje je posredovala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (52. nujna seja 10. 5. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji 14. 5. 2021.
15. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-A) - skrajšani postopek, EPA 1783-VIII (60. seja 13. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (31. seja 16. 6. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji 9. 7. 2021.
16. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN-I) - skrajšani postopek, EPA 1839-VIII (60. seja 13. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.

17. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o vojnih invalidih (ZVojl-E) - skrajšani postopek, EPA 1837-VIII (60. seja 13. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.
18. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991 (ZPPZV91-A) - skrajšani postopek, EPA 1838-VIII (60. seja 13. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (32. seja 9. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.
19. Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo (ZINDPP) - druga obravnava, EPA 1770-VIII (61. seja 19. 5. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (31. seja 16. 6. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji 13. 7. 2021.
20. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-G) - skrajšani postopek, EPA 1872-VIII (64. seja 17. 6. 2021)
Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) ni podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega člana predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 23. 9. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
21. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2K) - druga obravnava, EPA 1836-VIII (64. seja 17. 6. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (58. nujna seja 28. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji 29. 9. 2021.
22. Predlog zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ) – nujni postopek, EPA 1963-VIII (20. izredna seja 24. 6. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (54. nujna seja 30. 6. 2021). Državni zbor je na 24. seji 7. 7. 2021 zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija na 21. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni podprla. Interesna skupina delojemalcev je k predlogu odločilnega veta sprejela stališče, v katerem je opozorila na neprimerno uporabo instituta odločilnega veta v povezavi z obravnavanim zakonom, Interesna skupina lokalnih interesov pa v svojem stališču predloga odločilnega veta ni podprla. Državni svet na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni sprejel, o čemer je predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji 13. 7. 2021 na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referenduma.
23. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D) - nujni postopek, EPA 1975-VIII (20. izredna seja 24. 6. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije), navkljub pripombam k njegovi vsebini, podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (54. nujna seja 30. 6. 2021). Državni zbor je na 24. seji 7. 7. 2021 zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Interesna skupina delojemalcev je na svoji 13. izredni seji 12. 7. 2021 sprejela pobudo komisiji, da k obrazložitvi odločilnega veta vloži amandma. Komisija na 21. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni podprla, je pa podprla pobudo Interesne skupine delojemalcev in na njeni podlagi Državnemu svetu v odločanje predložila amandma k obrazložitvi predloga odločilnega veta, s katerim bi se nadomestilo celotno besedilo obrazložitve. Državni svet je na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako je sprejel tudi odločilni veto na zakon. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji 14. 7. 2021 zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji 15. 7. 2021 zakona ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal.

24. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I) - druga obravnava, EPA 1977-VIII (66. seja 2. 9. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 22. 9. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

25. Predlog zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) - druga obravnava, EPA 1979-VIII (66. seja 2. 9. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 22. 9. 2021 seji ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

26. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - druga obravnava, EPA 1978-VIII (66. seja 2. 9. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 22. 9. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

27. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B) - skrajšani postopek, EPA 2017-VIII (67. seja 9. 9. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla, oblikovala predloge amandmajev k 4., 5. in 15. členu predloga zakona ter pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta 15. 9. 2021. Državni svet je predlog zakona, vključno s predlogi amandmajev komisije podprl in svoje mnenje poslal Odboru

- Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (35. seja 5. 10. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 26. redni seji 20. 10. 2021.*
28. Predlog zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (ZZSISZ) – druga obravnava, EPA 1973-VIII (22. izredna seja 10. 9. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo (56. nujna seja 10. 9. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji 29. 9. 2021.
29. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683–VIII (69. seja 24. 9. 2021)
Komisija predloga zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem) ni podprla, prav tako ga ni podprla zainteresirana Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj (67. seja 30. 8. 2021). Komisija je mnenje poslala Odboru Državnega zbora (16. seja 30. 9. 2021). Državni svet na 44. seji 13. 10. 2021 dopolnjenega predloga zakona ni podprl. Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji 20. 10. 2021. Interesna skupina delodajalcev je na 20. izredni seji 25. 10. 2021 sprejela in v obravnavo Državnemu svetu predložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija je na 23. izredni seji 27. 10. 2021 predlogu odločilnega veta izrekla podporo. Podporo predlogu odločilnega veta je v okviru obravnave na 27. izredni seji Državnega sveta 27. 10. 2021 pisno izrazila tudi Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odločilnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji 5. 11. 2021 ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji 18. 11. 2021 zakon ponovno sprejel.
30. Predlog zakona o spremembah Zakona o zdravstveni inšpekciji (ZZdrl-C) - skrajšani postopek, EPA 2005-VIII (72. seja 21. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.
31. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-U) - skrajšani postopek, EPA 1885-VIII (72. seja 21. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.
32. Predlog zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1C) - skrajšani postopek, EPA 1886-VIII (72. seja 21. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.
33. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-H) - skrajšani postopek, EPA 2127-VIII (72. seja 21. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Janjo Sluga) podprla in mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji 26. 11. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na

- seji matičnega odbora Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji 16. 12. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.*
34. Predlog zakona o spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZVSarPreH) - skrajšani postopek, EPA 2172-VIII (73. seja 28. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla. Na podlagi poročila komisije je bil pripravljen predlog mnenja Državnega sveta, ki pa ga Državni svet na 46. seji 8. 12. 2021 ni sprejel. Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predloga zakona do 31. 12. 2021 ni obravnaval.
35. Predlog zakona o spremembah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-G) - druga obravnava, EPA 1949-VIII (73. seja 28. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem) podprla. Svoje mnenje je poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji 26. 11. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji 16. 12. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.
36. Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2L) - skrajšani postopek, EPA 1875-VIII (73. seja 28. 10. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Juršo) podprla in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.
37. Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII (74. seja 3. 11. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in v svojem poročilu povzela tudi poročilo zainteresirane Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je predlog zakona na 72. seji 2. 11. 2021 prav tako podprla. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je poročilo predložila Državnemu svetu, ki je na 45. seji 10. 11. 2021 predlog zakona podprl. Državni svet je svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za zdravstvo (65. nujna seja 20. 11. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji 9. 12. 2021.
38. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII – kot zainteresirana komisija (75. seja 18. 11. 2021)
Komisija kot zainteresirana komisija predloga zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) ni podprla. Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki na 52. seji 24. 11. 2021 predlogu zakona prav tako ni izrekla podpore. Pristojna komisija je svoje mnenje posredovala pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance. Slednji je obravnavo predloga zakona že začel na 40. redni seji 1. 12. 2021, a jo je prekinil. Predlog zakona je obravnaval tudi Državni svet na 46. seji 8. 12. 2021 in ga ni podprl. Svoje mnenje je posredoval pristojnemu odboru Državnega zbora, ki do 31. 12. 2021 seje še ni nadaljeval.
39. Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI) - druga obravnava, EPA 2175-VIII (75. seja 18. 11. 2021)

Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 37. seji 26. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev odbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji 15. 12. 2021.

40. Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209–VIII (75. seja 18. 11. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem) podprla. Seznanila se je tudi s poročilom zainteresirane Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 13. izredni seji 17. 11. 2021 predlog zakona prav tako podprla. Komisija je mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji 20. 11. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji 24. 11. 2021.
41. Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-I) – nujni postopek, EPA 2311-VIII (24. izredna seja 6. 12. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) podprla in svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za zdravstvo (67. nujna seja 6. 12. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji 9. 12. 2021.
42. Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297-VIII – kot zainteresirana komisija (76. seja 9. 12. 2021)
Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) obravnavala kot zainteresirana komisija in ga ni podprla. Svoje poročilo je posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je predlog zakona podprla in v svojem mnenju povzela splošna stališča zainteresirane komisije do predloga zakona, medtem ko njenih pripomb k 5., 7., 26., 27., 29., 31. in 63.–67. členu ter predlaganih amandmajev k 3., 53., 55., in 70. členu predloga zakona ni podprla. Pristojna komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za finance (68. nujna seja 23. 12. 2021). Državni zbor je zakon sprejel na 91. izredni seji 27. 12. 2021. Skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Šumenjak) je 28. 12. 2021 vložila pobudo za sprejem predloga odločilnega veta na zakon z namenom njegove hitrejše uveljavitve, ki mu pristojna Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ni izrekla podpore, Interesna skupina delojemalcev pa je v stališču predlog odločilnega veta podprla, a zaradi nasprotovanju vsebini zakona, ne iz razlogov, navedenih v obrazložitvi predlagateljev. Nasprotovala je tudi uporabi instituta odločilnega veta, ki ni skladna z njegovim namenom in napovedala ustavno presojo zakona. Državni svet je o predlogu odločilnega veta odločal na 28. izredni seji 29. 12. 2021 in ga ni sprejel. O navedeni odločitvi je predsednik Državnega obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 92. izredni seji 29. 12. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.

Predlogi odločilnih vetov:

1. Predlog odločilnega veta na Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII (21. izredna seja 12. 7. 2021)

Komisija predloga odločilnega veta (predlagatelj: skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem), ni podprla, ob tem pa opozorila, da nasprotuje načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom in s tega vidika negativno vpliva na ugled Državnega sveta. Državni svet na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni sprejel. Predsednik Državnega sveta je o tem obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji 13. 7. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.

2. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII (21. izredna seja 12. 7. 2021)

Komisija predloga odločilnega veta (predlagatelj: skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem) ni podprla. Zaradi nasprotovanja načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom, je k obrazložitvi predloga zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o zakonu na podlagi 72. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), na pobudo Interesne skupine delojemalcev, vložila amandma, s katerim bi se nadomestilo celotno besedilo obrazložitve. Državni svet je na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako je sprejel tudi odločilni veto na zakon. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji 14. 7. 2021 zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji 15. 7. 2021 zakona ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal.

3. Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII (23. izredna seja 27. 10. 2021).

Komisija je predlog odločilnega veta, ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila Interesna skupina delodajalcev, podprla. Podporo predlogu odločilnega veta je v okviru obravnave na 27. izredni seji Državnega sveta 27. 10. 2021 pisno izrazila tudi Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odločilnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji 5. 11. 2021 ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji 18. 11. 2021 zakon ponovno sprejel.

Drugi akti, predloženi v obravnavo Državnemu zboru:

1. Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020, EPA 1827-VIII (62. seja 26. 5. 2021)

Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in pripravila poročilo za 42. sejo Državnega sveta 8. 7. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (36. seja 4. 11. 2021). Z njegovo seznanitvijo z rednim poročilom se je obravnava v okviru Državnega zbora zaključila.

2. Posebno poročilo Zagovornika načela enakosti »Položaj gluhih v izobraževalnem sistemu«, EPA 1908-VIII (63. seja 10. 6. 2021)

Komisija se je seznanila s posebnim poročilom Zagovornika načela enakosti in pripravila mnenje za Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki pa poročila do konca 2021 še ni obravnaval.

3. Redno letno poročilo Zagovornika načela enakosti za leto 2020, EPA 1844-VIII (63. seja 10. 6. 2021)
Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Zagovornika načela enakosti in pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta 15. 9. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki poročila do konca 2021 še ni obravnaval, se je pa z njim in mnenjem Državnega sveta kot zainteresirano delovno telo seznanila Komisija Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 12. redni seji 29. 11. 2021.
4. Letno poročilo Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1931-VIII (64. seja 17. 6. 2021)
Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada in pripravila mnenje, ki ga je posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se s poročilom do 31. 12. 2021 še ni seznanil.
5. Šestindvajseto redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII – kot zainteresirana komisija (68. seja 22. 9. 2021)
Komisija je redno letno poročilo Varuha človekovih pravic Republike Slovenije kot zainteresirana komisija Državnega sveta obravnavala skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev. Komisiji sta skupno mnenje poslali Komisiji Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti (11. seja 28. 9. 2021). Državni svet se je z mnenjem komisij seznanil in ga v celoti povzel na 44. seji 13. 10. 2021. Državni zbor je na 26. seji 26. 10. 2021 poročilo Varuha človekovih pravic sprejel, vključno s priporočilom vsem državnim institucijam, da naj upoštevajo in uresničijo varuhova priporočila.
6. Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2020, EPA 1994-VIII (71. seja 7. 10. 2021)
Komisija se je seznanila z rednim letnim poročilom in pripravila poročilo za 44. sejo Državnega sveta 13. 10. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (36. seja 4. 11. 2021). Z njegovo seznanitvijo se je obravnava rednega letnega poročila v okviru Državnega zbora zaključila.

Ostale zadeve:

1. Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2020 (52. seja 14. 1. 2021)
Komisija je poročilo o delu v 2020 potrdila brez pripomb. Poročilo je bilo vključeno v skupno Poročilo o delu Državnega sveta 2020.
2. Osnutek Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) – kot zainteresirana komisija (57. seja 1. 4. 2021)
Komisija je osnutek predloga NOO, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije, obravnavala kot zainteresirana, pri tem oblikovala pobudo za obravnavo osnutka predloga NOO na izredni seji Državnega sveta ter svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki se je z osnutkom predloga NOO seznanila 7. 4. 2021, na skupni seji z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesno skupino lokalnih interesov. Komisiji in

interesna skupina so pripravile skupno poročilo za sejo Državnega sveta, v katerem so povzele stališča vseh zainteresiranih komisij (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Državni svet se je z osnutkom NOO seznanil na 23. izredni seji 22. 4. 2021 in sprejel mnenje, ki ga je posredoval v vednost Vladi Republike Slovenije.

3. Pobuda ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje za so-organizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnega asistenta (63. seja 10. 6. 2021)

Komisija se je s pobudo seznanila in potrdila so-organizacijo posveta 21. 6. 2021 v dvorani Državnega sveta (več v okviru zaključkov posveta; glej 5. točko).

4. Problematika ločitvenih postopkov (65. seja 14. 7. 2021)

Komisija se je na pobudo DOOR - Društva za otroke, očetovstvo in resnico seznanila s problematiko ločitvenih postopkov, pripravila mnenje in oblikovala pobudo Komisiji za državno ureditev, da tudi slednja navedeno problematiko podrobneje obravnava, saj v njeno pristojnost, med drugim, sodi tudi delovanje sodnega sistema. Hkrati je s sklepom vse pristojne državne organe pozvala, da pri svojem delovanju zagotovijo, da se pred, med in po koncu ločitvenih postopkov v največji možni meri sledi temeljnemu cilju - največji koristi otroka ter zagotavljanju čim bolj uravnoteženega stika otroka z obema staršema, tako med postopkom ločitve kot po ločitvi.

5. Zaključki posveta Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistencije (67. seja 9. 9. 2021)

Komisija se je seznanila z zaključki in pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta 15. 9. 2021. Državni svet je sklep k zaključkom posveta sprejel in ga na podlagi prvega in drugega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta poslal v proučitev in odgovor pristojnemu Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Odgovor navedenega ministrstva je Državni svet prejel 25. 11. 2021.

6. Predstavitev strokovne monografije Neenakost v zdravju – Izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju (71. seja 7. 10. 2021)

Komisija se je seznanila s strokovno monografijo in pripravila mnenje, ki ga je posredovala v vednost Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, Uradu Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo, Inštitutu za ekonomska raziskovanja, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za okolje in prostor.

Povzetek vsebine obravnavanih zadev

a) Predlogi zakonov

PODROČJE DELOVNIH RAZMERIJ IN PRAVIC IZ DELA

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2I) - druga obravnava, EPA 1218-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Mašo Kociper, obravnavala na 53. seji 28. 1. 2021. Komisija je podprla predlagani dvig odmernega odstotka za moške in s tem izenačitev položaja moških in žensk z vidika pogojev za odmero pokojnine, ob upoštevanju že predloženih

amandmajev predlagatelja, ki so upoštevali pripombe Vlade Republike Slovenije, da se prehodno obdobje za zvišanje odmernega odstotka za moške na 63,5 % (izenačenje z ženskami) skrajša na 4 in ne 3 leta, kot je v osnovi predlagal predlagatelj. Komisija je pozvala tudi k izvedbi podrobnejših analiz finančnih posledic predlaganih sprememb z vidika skrbi za vzdržnost blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Izpostavila je tudi nekatera druga problematična področja pokojninske zakonodaje, ki bi jih prav tako bilo treba urediti (izredno nizke invalidske pokojnine, nadomestila iz naslova telesnih okvar itd.), in poslance Državnega zbora pozvala k podpori zakonodajni iniciativi Državnega sveta - noveli Zakona o pokojninskem invalidskem zavarovanju (EPA 1348-VIII; ZPIZ-2J), s katero je želel Državni svet odpraviti neenakopravno razlikovanje oseb s telesno okvaro pri pravici do nadomestila za telesno okvaro (od 1. 1. 2013 v skladu z ZPIZ-2 do nadomestila niso bili več upravičeni tisti, ki so telesno okvaro pridobili izven dela ali zaradi bolezni, ki ni poklicna). Državni zbor je navedenemu pozivu prisluhnil, saj je navedeno zakonodajno iniciativo Državnega sveta z določenimi popravki in spremenjenim naslovom (Zakon o spremembah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju) sprejel na 24. redni seji 13. 7. 2021.

Komisija je mnenje k ZPIZ-2I poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 25. redni seji 9. 2. 2021, sprejel amandmaja predlagatelja, ki jima je med obravnavo predloga zakona izrazila podporo tudi komisija. Odbor je med drugim sprejel tudi amandma za novi 4.a člen, s katerim se je določilo, da se invalidsko pokojnino v višini 41 % najnižje pokojninske osnove zagotovi tudi vsem tistim uživalcem invalidske pokojnine, ki so pravico pridobili že po predhodno veljavnih predpisih o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (kot izjema so bili določeni zgolj uživalci invalidske pokojnine, ki jim je bila slednja odmerjena za ožji obseg pravic). S tem se je uredilo še eno odprto vprašanje, na katerega je komisija opozarjala že dlje časa - problematiko najnižjih invalidskih pokojnin. Dopolnjen predlog zakona je obravnaval Državni svet na 37. seji 24. 2. 2021 in ga podprl, predvsem prej navedeno dopolnitev predloga zakona, saj je na nizke invalidske pokojnine že dlje časa opozarjal tudi sam. Zakon je Državni zbor sprejel na 67. izredni seji 24. 9. 2020.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-F) - skrajšani postopek, EPA 1729-VIII, obravnavala na 59. seji 29. 4. 2021. Predlagatelj (skupina poslancev s prvopodpisanim Zmagom Jelinčičem Plemenitim) je z zakonsko novelo želel obeležiti 13. maj kot dan prvega oboroženega spopada z okupatorjem na slovenskih tleh, po izvršeni okupaciji. Predloženi dan bi bil uvrščen med državne praznike, ne pa tudi dela prost dan. Komisija je predlog zakona podprla, saj je v njem prepoznala željo po obeleženju enega od pomembnejših trenutkov slovenske zgodovine, s katerim bi se med drugim poklonili velikemu pomenu organizacije TIGR za ohranitev našega naroda in slovenskega jezika ter okrepili zavedanje o pomenu odpora slovenskega naroda proti okupatorju na strani zmagovalcev v drugi svetovni vojni.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Slednji na 29. redni seji 4. 5. 2021 ni sprejel nobenega od členov predlaganega zakona, s čimer je bila obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu končana. Državni zbor se je na 24. seji 8. 7. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Komisija je Predlog zakona o izplačilu neizplačanega dodatka za pomoč in postrežbo (ZINDPP) - druga obravnava, EPA 1770-VIII, obravnavala na 61. seji 19. 5. 2021. Predlagatelj (Vlada Republike Slovenije) je želel vzpostaviti zakonske podlage za izplačilo neizplačanih dodatkov za pomoč in postrežbo za slepe osebe, ki so bile zdravstveno zavarovane po zavarovancu Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v obdobju od 1. januarja 2003 do 31. decembra 2016 in v tem času niso bile upravičene do tega dodatka zato, ker so njihovi starši prejeli dodatek za nego otroka po Zakonu o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. V skladu s predloženo zakonsko novelo bi se upravičencu (ali na podlagi vložene vloge tudi njegovim pravnim naslednikom) za nazaj (za obdobje med 1. januarjem 2003 in 31. decembrom 2016), za vsak mesec, ko je izpolnjeval pogoje za izplačilo dodatka za pomoč in postrežbo za slepe osebe, izplačalo znesek dodatka za pomoč in postrežbo v višini 300 EUR, brez zamudnih obresti. Za izplačevanje iz proračunskih sredstev (ocenjene finančne posledice v 2021 1,5 milijona evrov) in uveljavljanje pravice se je pooblastilo Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Komisija je predlog zakona podprla, saj bodo tako tisti posamezniki in njihove družine, ki so bili s strani državnih organov na podlagi nepravilne interpretacije zakonskih določb zavedeni glede možnosti uveljavljanja celotnega obsega svojih pravic, končno prišli do več kot nujnih sredstev za olajšanje njihovega življenja. Komisija je izrazila upanje, da se v prihodnje ne bomo več soočali s tovrstnimi retroaktivnimi zakonskimi posegi, saj je nujno, da vsi upravičenci sredstva dobijo takoj, ko jih potrebujejo, in da se jim za to ni treba posluževati sodnih poti.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 31. seji 16. 6. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji 13. 7. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-G) - skrajšani postopek, EPA 1872-VIII, obravnavala na 64. seji 17. 6. 2021. Namen predloga zakona, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem, je bil obeležiti 11. november – Martinovo kot državni praznik, ki ne bi bil dela prost dan. Z danim predlogom naj bi se simbolno združilo in počastilo vse vinogradnike, vinarje in ljubitelje vina. Komisija se v razpravi ni konkretno opredelila do predloženih zakonskih sprememb, v okviru odločanja pa predloga zakona ni podprla.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega člana predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 23. 9. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Komisija je na 64. seji 17. 6. 2021 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2K) - druga obravnava, EPA 1836-VIII (predlagatelj: skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem). S predlogom zakona se je želelo popraviti krivico, ki se je po oceni predlagatelja dogodila zavarovancem (okrog 10.000 ljudi, med katerimi jih je 2.800 že upokojenih, približno 7.000 pa jih na upokojitev še čaka), ki so po 1. 1. 2013, torej po uveljavitvi ZPIZ-2, še vedno ostali prostovoljno vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in še naprej plačevali prispevke iz naslova pokojninskega invalidskega zavarovanja,

nevede, da se jim doba, za katero so vplačevali prispevke, v skladu z ZPIZ-2 ne bo upoštevala kot pokojninska doba brez dokupa. Navedenim osebam bi se obdobje plačevanja prispevkov od 1. 1. 2013 do prve prekinitve navedenega zavarovanja, po novem štelo v pokojninsko dobo brez dokupa po določbah ZPIZ-2. Komisija je predlog zakona podprla in se v razpravi dotaknila vprašanja ustrezne stopnje socialne zaščite zavarovancev, ki so ob uveljavitvi ZPIZ-2 ostali vključeni v prostovoljno zavarovanje; vprašanja izpolnitve pričakovanih pravic na podlagi primerne obveščenosti o spremembah zakonodaje, kot tudi finančne izravnave v okviru predlaganih rešitev z vidika razmerja med prejemki iz naslova pokojnine v primerjavi z obsegom vplačanih sredstev v sistem. Komisija je razpravljala tudi o vprašanju pravočasne in ustrezne obveščenosti zavarovancev o učinkih posameznih zakonskih sprememb na njihove pravice, ki so se v okviru obravnavane problematike izkazali kot podlaga za nastale težave. Zakonodaja s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja je namreč zelo kompleksna in pravno nepodučenim osebam težko razumljiva, zato bi se morali v obveščanje o pravicah in obveznostih posameznika iz njenega naslova po oceni komisije pristojni državni organi bolj aktivno vključiti.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na podlagi sprejetih amandmajev na 58. nujni seji 28. 9. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji 29. 9. 2021.

Komisija je na 72. seji 21. 10. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1C) - skrajšani postopek, EPA 1886-VIII, ki ga je v obravnavo Državnem zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem). Predlagatelj je želel s predlogom zakona omogočiti samozaposlenim (obrtnikom, podjetnikom) enakopraven položaj pri uživanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, natančneje - pravice do nadomestila zaradi zadržanosti od dela zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, razbremeniti gospodarstvo finančnih bremen v primerih, kadar ne gre za poškodbo v zvezi z delom oz. za poklicno bolezen, in zmanjšati obseg prekarnega dela. Navedene cilje je zasledoval s predlaganimi spremembami 137. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPDVE in 119/21 – ZČmIS-A; v nadaljevanju: ZDR-1) na način, da bi se skrajšalo obdobje nadomestila zaradi zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki se izplačuje v breme delodajalca, z veljavnih 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, z omejitvijo največ 120 delovnih dni v koledarskem letu, na 20 dni za posamezno odsotnost z dela, z omejitvijo največ 80 dni v koledarskem letu. Komisija je predlog zakona, navkljub različnim stališčem predstavnikov interesov delodajalcev (izražena podpora predlogu zakona zaradi razbremenitve gospodarstva) in predstavnikov interesov delojemalcev (nasprotovanje predlogu zakona zaradi predvidenih negativnih posledic v obliki primanjkljaja v blagajni zdravstvenega zavarovanja), podprla.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnaval.

Komisija je na 72. seji 21. 10. 2021 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o praznikih in dela prostih dnevih v Republiki Sloveniji (ZPDPD-H) - skrajšani postopek, EPA 2127-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisano Janjo Sluga. Na podlagi predlagane zakonske novele bi se v

primeru, ko bi koledarsko zaporedna praznika Republike Slovenije, ki sta hkrati tudi dela prosta dneva, prišla na soboto in nedeljo, en dela prost dan prenesel na naslednji delovni dan, to je ponedeljek (aktualno za naslednje sklope prazničnih dni: 1. in 2. januar, 1. in 2. maj, 31. oktober in 1. november ter 25. in 26. december). Komisija je v okviru glasovanj predlogu zakona izrekla podporo, kljub temu, da so v razpravi prevladovala odklonilna stališča do predloga zakona. Predstavniki interesov delodajalcev v Državnem svetu so namreč menili, da bi predlog zakona predstavljal dodatno obremenitev gospodarstva in negativno vplival na konkurenčnost slovenskega gospodarstva in število delovnih mest, ki jih lahko slednje zagotavlja. Kot alternativo rešitev so predstavniki interesov delodajalcev v Državnem svetu predlagali, da bi se dela proste praznične dneve, ki padejo na dneve med tednom, prestavilo na ponedeljek, kot je npr. praksa v Veliki Britaniji, kar bi omogočilo bolj koncentrirano odsotnost z dela posamezniku, hkrati pa bi bilo to z vidika zagotavljanja neprekinjenega poteka dela v posameznem delovnem tednu v korist gospodarstvu. Predlog v nadaljevanju zakonodajnega postopka ni bil upoštevan.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji 26. 11. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji 16. 12. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Komisija je na 73. seji 28. 10. 2021 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2L) - skrajšani postopek, EPA 1875-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Francem Juršo. Namen zakonske novele je odprava posledic preteklih zamrznitev pokojnin in nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so se zaradi gospodarske in finančne krize na podlagi fiskalne politike Republike Slovenije in posledične uvedbe protikriznih ukrepov na področju pokojninskega in invalidskega varstva pričele v letu 2010. Glede na nekatere že izvedene izredne uskladitve od leta 2016 dalje, naj bi se pokojnine in nadomestila iz invalidskega zavarovanja, poleg redne uskladitve, v decembru 2021 izredno uskladile še za 3,5 %. Komisija je bila seznanjena s stališčem Sveta zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki predlogu zakona izreka podporo, ob upoštevanju predloga, da se uskladitve izvede diferencirano, glede na leto upokojitve - upokojemcem, ki so se upokojili v letu 2011, se izvede uskladitev pokojnine v višini 1,7 %, tistim, ki so se upokojili do vključno 2010, pa v višini 3,5 %. Komisija je predlogu zakona izrekla podporo, predvsem z vidika solidarnosti do upokojemcev, ki so bili v zadnjih 11 letih finančno prikrajšani zaradi nedoslednega rednega usklajevanja pokojnin. Obenem je ocenila, da se bo večji del sredstev, ki se jih bo namenilo za predlagani izredni dvig pokojnin, preko povečane potrošnje upokojemcev prelilo v gospodarstvo in posredno tudi nazaj v državni proračun. Kljub temu je izrazila skrb za nadaljnjo vzdržnost blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnaval.

PODROČJE TRGA DELA IN ZAPOSLOVANJA

Komisija je na 54. seji 3. 2. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-F) – druga obravnava, EPA 1510–VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru po rednem postopku predložilo več kot 5.000 volivk in volivcev, ki jih je v okviru zakonodajnega postopka zastopal Sindikat delavcev migrantov Slovenije. S predlogom zakona se je želelo zagotoviti ugodnejši in pravičnejši sistem socialne varnosti za delavce migrante v zvezi z višino nadomestila za primer brezposelnosti (namesto višjega nadomestila, ki bi jim pripadlo na podlagi dela v tujini, do tedaj upravičeni do nižjega nadomestila v skladu s slovensko zakonodajo – zgornja meja 892,50 evra). Komisija je predlog zakona podprla pod pogojem ustreznih popravkov predloženih zakonskih rešitev v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Pozvala je, da se izvedejo dodatna usklajevanja glede vsebine predloga zakona, ki bi omogočila, da se problematika nadomestil za brezposelnost za t. i. delovne migrante (refundacija iz države članice, kjer je oseba opravljala delo pred njegovo izgubo) uredi tako, da bo nomotehnično in vsebinsko ustrezno.

Komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 25. seji 9. 2. 2021. Poziv komisije k usklajevanju ključnih deležnikov o vsebini predloga zakona, je bil upoštevan, saj je prišlo do uskladitve med poslanskimi skupinami, posledica česar so bili predloženi amandmaji odbora, na podlagi katerih se je brezposelni osebi, ki ima stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in se je v drugo državo članico EU, EGP ali Švicarsko konfederacijo dnevno ali najmanj enkrat tedensko vozila na delo, in je pred nastankom brezposelnosti v kateri od navedenih držav pridobila celotno zavarovalno dobo iz prvega odstavka 59. člena ZUTD, priznalo denarno nadomestilo največ v višini 1.758 evrov (za prve tri mesece prejemanja denarnega nadomestila oz. za prvih pet mesecev, če je oseba dosegla najmanj 12 mesecev zavarovalne dobe v zadnjih 24 mesecih v drugi državi in ima posledično v skladu s prvim odstavkom 60. člena ZUTD pravico do denarnega nadomestila v trajanju 6 mesecev in več). Sprejeta je bila tudi sprememba končne določbe, po kateri se bodo zakonske določbe začele uporabljati 30. dan po uveljavitvi zakona (predvideno 15 dni po objavi v Uradnem listu RS). Odbor je na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona, Državni zbor pa je zakon sprejel na 67. izredni seji 30. 3. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT-C) – druga obravnava, EPA 1530–VIII, obravnavala na 55. seji 3. 3. 2021. Temeljni namen predlaganega zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) je bil prenos t. i. prenovitvene Direktive (EU) 2016/801 z dne 11. maja 2016 v nacionalno tujsko zakonodajo, skladno z načelom »vse na enem mestu«. Prenos direktive se je nanašal na pravila o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja visokošolskega pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušk au pair. Komisija je predloga zakona podprla, med drugim tudi zato, ker je bil usklajen na Ekonomsko-socialnem svetu in ker se je z njim urejalo že dlje časa trajajočo problematiko nezakonitega posojanja delovne sile drugim uporabnikom, kar bo po novem sankcionirano v obliki stranske kazni (prepoved zaposlovanja tujcev za nadaljnji dve leti od pravnomočnosti izrečene globe).

Komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na podlagi sprejetih amandmajev na 27. seji 10. 3.

2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 63. izredni seji 26. 3. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (ZPPPK-B) - skrajšani postopek, EPA 1754-VIII, obravnavala na 59. seji 29. 4. 2021. Glavni cilj zakonske novele (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) je bil uskladitev z evropsko zakonodajo, natančneje z Direktivo (EU) 2018/958 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o preskusu sorazmernosti pred sprejetjem nove regulacije poklicev. Z navedeno direktivo se želi zagotoviti večjo jasnost, objektivnost, preglednost in primerljivost reguliranja posameznih poklicev, med drugim na podlagi uvedbe enotnih meril za oceno sorazmernosti pri uvajanju novih pogojev glede dostopa do reguliranih poklicev ali njihovega opravljanja, kar naj bi preprečilo nadaljnjo obremenitev in razdrobljenost notranjega trga. Komisija je predlog zakona podprla, saj se zaveda obvez vsake od držav Evropske unije pri prenosu direktiv v nacionalno zakonodajo. Dodatno pa je pozvala k razmisleku o možnih dodatnih ukrepih za zaščito slovenskega trga dela z vidika t. i. neto izvoznice delovne sile, na kar je že večkrat opozorila v zvezi z visoko stopnjo odliva, zlasti visoko izobražene in usposobljene delovne sile, v bolj razvite države Evropske unije.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 29. seji 4. 5. 2021 potrdil vsebino predloga zakona v predloženi različici. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji 26. 5. 2021.

Komisija je na 73. seji 28. 10. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o urejanju trga dela (ZUTD-G) - druga obravnava, EPA 1949-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem.

Cilj zakonske novele je bil na sistemski način zagotoviti socialno varnost iskalcev zaposlitve in bolj pravično urediti razmerje med najnižjim in najvišjim denarnim nadomestilom za brezposelnost. Po novem bi tako višina najvišjega (predlagan dvig na raven bruto minimalne plače, ki je določena v zakonu, ki ureja minimalno plačo) in najnižjega zneska denarnega nadomestila za brezposelnost (predlagan dvig s 413 evrov neto na 441,67 evra neto, kolikor znašajo kratkoročni minimalni življenjski stroški) sledili gibanju minimalnih življenjskih stroškov, na podlagi katerih se definira tudi najnižja možna določena minimalna plača. Komisija je o predlogu zakona razpravljala z več vidikov – z vidika skrbi za posameznika, ki se znajde v stiski, finančnega vidika (upravičenost dodatne obremenitve državnega proračuna) in z vidika gospodarskih in makroekonomskih trendov, ki se državi obetajo v prihodnje (potencialna potreba po varčevalnih ukrepih zaradi prezadolženosti, morebitna (hiper)inflacija ali celo stagflacija). Komisija je ocenila, da bi morala biti višina denarnega nadomestila za primer brezposelnosti na spodnji meji takšna, da bi posamezniku omogočila človeka dostojno preživetje, ob upoštevanju občutljivega razmerja med navedenim nadomestilom in minimalno plačo, kar se je v preteklosti že izkazalo kot vzvod za neaktivnost sicer delovno sposobnih oseb. Pozvano je bilo tudi k čimprejšnjemu ponovnemu izračunu višine minimalnih življenjskih stroškov, ki je bila nazadnje izvedena v 2017. Navkljub različnim stališčem, izraženim v razpravi o predlogu zakona, je komisija ob glasovanju predlogu zakona izrekla podporo.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 37. seji 26. 11. 2021 ni sprejel nobenega od členov predloga zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na matičnem delovnem telesu Državnega zbora zaključila. Državni zbor se je na 28. seji 16. 12. 2021 seznanil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

PODROČJE DRUŽINE IN SOCIALNIH ZADEV

Komisija je Predlog zakona o spremembi Zakona o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1E) – skrajšani postopek, EPA 1716–VIII, obravnavala na 56. seji 24. 3. 2021. Predlagatelj (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Aleksandrom Reberškom) je z novelo želel izboljšati materialni položaj družin z otroki, ki potrebujejo posebno nego in varstvo na način, da bi se po novem zvišalo delno plačilo za izgubljeni dohodek, ki ga prejme eden od staršev ali druga oseba, kadar prekine delovno razmerje ali začne delati za krajši delovni čas zaradi nege in varstva otroka s težko motnjo v duševnem razvoju, težko gibalno oviranega otroka ali otroka z boleznijo s seznama hudih bolezni. Predlagan je bil dvig delnega nadomestila za izgubljeni dohodek na ravni bruto minimalne mesečne plače (1.024,24 evra bruto oziroma 736,05 evra neto v 2021). Komisija je predlog zakona podprla, saj je predlagane spremembe plačila za izgubljeni dohodek prepoznala kot enega od pomembnih korakov k nadgradnji systemske ureditve skrbi za otroke, ki potrebujejo posebno nego in varstvo ter njihove družine. Poudarila je tudi, da je materialna skrb zgolj eden od vidikov kompleksnih potreb, povezanih z oskrbo enega od najranljivejših delov populacije, zato bi bile nujne tudi ustrezne prilagoditve življenjskega okolja, sistematična pomoč pri celodnevni fizični oskrbi, celovita skrb za izvajalce oskrbe itd.

Komisija je svoje poročilo o obravnavi predloga zakona poslala Državnemu svetu, ki je na 39. seji 14. 4. 2021 predlog zakona podprl in svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 29. seji 4. 5. 2021. Državni zbor je zakon sprejel na 75. izredni seji 28. 5. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČMIS-A) - skrajšani postopek, EPA 1783-VIII, obravnavala na 60. seji 13. 5. 2021. Glavni cilj predloga zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) je bila uskladitev z evropsko zakonodajo, natančneje z Direktivo (EU) 2018/957 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. junija 2018 o spremembi Direktive 96/71/ES o napotitvi delavcev na delo v okviru opravljanja storitev. Z njenim prenosom v nacionalno zakonodajo se zagotavlja načelo uporabe enakih pravil glede plačila za opravljeno delo napotenih delavcev, kot to velja za lokalne delavce v skladu z zakonodajo in splošno veljavnimi kolektivnimi pogodbami na ravni države napotitve (ureditev odnosov med Republiko Slovenijo in tujimi ponudniki storitev, ki v Republiki Sloveniji opravljajo delo za slovenskega delodajalca, slovenska podjetja pa bodo v drugih evropskih državah s svojimi napotnimi delavci prav tako morala upoštevati delovnopravne predpise in standarde v navedenih državah). Komisija je predlog zakona podprla, a je v zvezi s predvideno časovno omejitvijo čezmejnega izvajanja storitev (na 12 mesecev) opozorila, da slednje lahko v Sloveniji povzroči precejšnje izvedbene težave, zlasti v primeru dolgotrajnejših projektov (npr. drugi tir Divača-Koper) in v povezavi s specifičnimi in težje dostopnimi storitvami, ki terjajo angažma

specializiranega kadra. Obenem je izpostavila tudi prednosti digitalizacije in predlagala, da bi se v okviru inšpekcijskih nadzorov napotitev na delo v tujino avtomatično uporabilo vse digitalizirane podatke, ki so že na voljo, ker se jih mora predhodno predložiti Zavodu RS za zaposlovanje.

Komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 31. seji 16. 6. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 24. seji 9. 7. 2021.

Komisija je na 66. seji 2. 9. 2021 opravila skupno razpravo in ločena glasovanja o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem štipendijskem, razvojnem, invalidskem in preživninskem skladu (ZJSRS-I) - druga obravnava, EPA 1977-VIII, Predlogu zakona o spremembi in dopolnitvi Zakona o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS-J) - druga obravnava, EPA 1979-VIII in Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZSVarPre-H) - druga obravnava, EPA 1978-VIII. Vsi trije predlogi zakonov, ki jih je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem, so se nanašali na problematiko preživnin, z namenom poenostaviti in pohitriti postopke za pridobitev nadomestila preživnine, povečati socialno varnost družin in zagotoviti pravice otrok v skladu s 56. členom Ustave RS in dolžnosti staršev v skladu s 54. členom Ustave RS. Komisija je vse tri predloge zakonov podprla in pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pozvala, da čim prej izvede napovedano obveščanje potencialnih upravičencev do denarne socialne pomoči o možnosti, da pridobijo pravico do nadomestila preživnine, četudi še ne morejo predložiti dokazila o vložitvi izvršbe ali katerega od drugih dokazil, ki jih predvideva Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev. Določbe zakonodaje s področja socialno varstvenih prejemkov ter uveljavljanja pravic iz javnih sredstev je namreč ocenila kot izredno nepregledne in povprečno pravno informiranemu posamezniku nerazumljive.

Komisija je svoja ločena mnenja k posameznemu predlogu zakona posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki na 32. seji 9. 9. 2021 ni sprejel nobenega od členov posameznega predloga zakonov, s čimer se je obravnava vseh treh predlogov zakonov na seji odbora končala. Državni zbor je na 25. seji 22. 9. 2021 seji ugotovil, da so zakonodajni postopki v zvezi z vsemi tremi predlogi zakonov končani.

Komisija je na 73. seji 28. 10. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah Zakona o socialno varstvenih prejemkih (ZVSarPre-H) - skrajšani postopek, EPA 2172-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Miho Kordišem. Predlagatelj je z zakonsko novelo sledil cilju vzpostavitve bolj sistematičnega, pogostega in rednega izračuna minimalnih življenjskih stroškov (predlog, da se izračun opravi vsaka tri in ne vsakih šest let, kot velja trenutno; prvi izračun že do konca 2021), kar bi po njegovi oceni omogočilo boljši in z realnim stanjem usklajen pregled nad potrebami prebivalstva v povezavi z zagotavljanjem socialne varnosti. V razpravi komisije so se stališča predstavnikov interesov delojemalcev (izražena podpora predlogu zakona) in predstavnikov interesov delodajalcev (izraženo nasprotovanje predlogu zakona) v Državnem svetu bistveno razlikovala, so pa oboji, tako kot tudi komisija, prepoznali, da gre za vprašanja, ki bi se jih moralo predhodno razrešiti v okviru socialnega dialoga, a se jih (še) ni. Komisija je

zato v predlogu zakona prepoznala predvsem spodbudo Vladi Republike Slovenije in pristojnemu ministrstvu za čimprejšnjo oživitev socialnega dialoga v zvezi z vprašanji, ki so se odprla med razpravo, med drugim: v zvezi s kompleksnostjo metodologije izračuna minimalnih življenjskih stroškov in njegovo izvedljivostjo v krajšem času, kot je 6 let; dejstvom, da je bil zadnji izračun narejen leta 2017, od tedaj pa so se cene osnovnih življenjskih dobrin že precej spremenile; glede metodologije izračuna višine minimalne plače oz. njenega usklajevanja, tudi z vidika določitve ustrezne časovnice za objavo nove višine minimalne plače (konec aktualnega poslovnega leta ali v začetku prihodnjega koledarskega leta), pa tudi glede delovanja Ekonomsko-socialnega sveta. V okviru glasovanj je komisija, navkljub različnim stališčem v razpravi, predlogu zakona izrekla podporo.

Na podlagi poročila komisije je bil pripravljen predlog mnenja Državnega sveta, ki pa ga Državni svet na 46. seji 8. 12. 2021 ni sprejel. Odbor Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predloga zakona do 31. 12. 2021 ni obravnaval.

PODROČJE INVALIDSKEGA VARSTVA, VOJNIH VETERANOV IN ŽRTEV VOJNEGA NASILJA

Komisija je Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN-I) - skrajšani postopek, EPA 1839-VIII, obravnavala na 60. seji 13. 5. 2021. Namen predloga zakona je bil zagotoviti pravno varstvo tudi družinskim članom civilnih oseb, ki so izgubile življenje zaradi vojaške agresije 1991 (starši, zakonski oz. partnerji padlih v osamosvojitveni vojni). Komisija je predlog zakona podprla in se pridružila pozivu Združenja vojnih invalidov in svojcev padlih 1991 za čimprejšnje sprejetje novele. Menila je tudi, da bi bilo na ravni države treba tistim posameznikom, ki so za obrambo države v času njenega osamosvajanja žrtvovali svoja življenja, ter njihovim svojcem za utrpelo izgubo, čim prej izkazati primerno raven spoštovanja. Izrazila je tudi razočaranje, da se morajo po 30 letih od osamosvojitve vojne predstavniki žrtev vojnega nasilja še vedno pogajati za zagotovitev osnovnih pravic, ki bi se jih moralo upravičencem iz tega naslova na ravni države zagotoviti že zdavnaj.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji 9. 9. 2021 predlog zakona podprl brez sprejetih amandmajev. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.

Komisija je Predlog zakona o dopolnitvi Zakona o vojnih invalidih (ZVojl-E) - skrajšani postopek, EPA 1837-VIII, obravnavala na 60. seji 13. 5. 2021. S predlogom zakona je predlagatelj (Vlada Republike Slovenije) želel omogočiti uveljavitev statusa in pravic po Zakonu o vojnih invalidih (ZVojl) na podlagi okvare zdravja zaradi bolezni ali poslabšanja bolezni, dobljene ob vojaški agresiji na Republiko Slovenijo v letu 1991, tako, da se vsem potencialnim upravičencem (družinskim članom osebe, ki je umrla zaradi posledic bolezni, dobljenih v povezavi z vojaško agresijo na Republiko Slovenijo leta 1991), ki so iz različnih vzrokov zamudili rok 31. 12. 2017, po novem omogoči vložitev zahteve za pridobitev statusa in pravic iz naslova ZVojl do 31. 12. 2021. Komisija je predlog zakona podprla, na pobudo Zveze društev vojnih invalidov Slovenije pa je predlagala tudi amandma k 1. členu predloga zakona (novi 121.a člen ZVojl) in pozvala kvalificirane predlagatelje amandmajev k njegovi vložitvi. Z amandmajem bi se možnost pridobitve statusa vojnega invalida in z njim povezanih pravic omogočilo vsem trem kategorijam upravičencev, navedenih v ZVojl - vojaškim vojnim invalidom, civilnim

invalidom vojne in tudi vojaškim mirnodobnim invalidom (vključno z vojaškimi mirnodobnimi invalidi in naborniki); razširilo bi se tudi obdobje, na katerega se je nanašal 1. člen predloga zakona (ne zgolj obdobje vojaške agresije na Republiko Slovenijo leta 1991, ampak bi se zajelo vse vojne, obrambne akcije in druge okoliščine, v katerih je posameznik lahko utrpel posledice za svoje zdravje, na podlagi katerih bi mu pripadel status posamezne kategorije vojnega invalida v skladu z 2., 3. ali 4. členom ZVojl), podaljšalo bi se tudi rok za vložitev zahteve za pridobitev statusa vojnega invalida vseh treh prej naštetih kategorij do konca leta 2022.

Komisija je mnenje s predlogom amandmaja poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji 9. 9. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona, na podlagi sprejetega amandmaja odbora k 1. členu predloga zakona na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, predlog amandmaja komisije k istemu členu pa ni bil upoštevan. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o posebnih pravicah žrtev v vojni za Slovenijo 1991 (ZPPZV91-A) - skrajšani postopek, EPA 1838-VIII, obravnavala na 60. seji 13. 5. 2021. Namen predloga zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) je bil zagotoviti novo posebno pravico – pravico do pavšalne odškodnine otrokom padlih v vojni za Slovenijo 1991 ter zakoncem in zunajzakonskim partnerjem padlih oziroma njihovim staršem. Upravičencem se je dalo možnost navedeno pravico uveljaviti v šestih mesecih po uveljavitvi zakona, pri čemer naj bi se 50.000 evrov (dediči do prvega dednega reda) oziroma 100.000 evrov (otroci padlih, ne glede na njihovo starost v času smrti starša) pavšalne odškodnine krilo iz državnega proračuna. Komisija je predlog zakona podprla in ocenila, da se je na ravni države do zdaj ukrenilo premalo za ustrezno stopnjo zaščite in izkazanega spoštovanja vsem, ki so v povezavi z vojno za Slovenijo 1991 izgubili svoje bližnje, ker so bili slednji s ciljem obrambe naše države pripravljani žrtvovati svoja življenja. Podprla je tudi predloga amandmajev Zveze društev civilnih invalidov vojn Slovenije za dopolnitev 1. člena (predlagana zagotovitev posebne vrste pravic tudi osebam, ki so v vojni za Slovenijo 1991 postali invalidi v okviru opravljanja nalog, ki jih je v navedenem obdobju z namenom obrambe države izvajala Civilna zaščita, ter civilnim invalidom vojn, ki so navedeni status pridobili na podlagi posledic vojne za Slovenijo 1991) in 2. člena ZVojl-E (predlog, da se med upravičence do rente uvrsti tudi civilne invalide vojn, ki so utrpeli poškodbe v vojni za Slovenijo 1991 oziroma zaradi posledic vojne za Slovenijo 1991 in jim je odstotek invalidnosti ugotovljen trajno) in kvalificirane predlagateljke pozvala k njuni vložitvi v zakonodajno proceduro.

Komisija je mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 32. seji 9. 9. 2021 brez sprejetih amandmajev (konkretne pripombe komisije v obliki predlogov amandmajev niso bile upoštevane) zakonu izrekel podporo. Državni zbor je zakon sprejel na 25. seji 22. 9. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osebni asistenci (ZOA-B) - skrajšani postopek, EPA 2017-VIII, obravnavala na 67. seji 9. 9. 2021. Z zakonsko novelo, ki jo je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, se je želelo odpraviti določene pomanjkljivosti, ki so se pokazale pri dosedanjem izvajanju ZOA, s ciljem uporabnikom zagotoviti čim bolj kakovostno izvajanje storitev osebne asistencije, ki jo potrebujejo za aktivnejše vključevanje v delo,

izobraževanje in družbo. Novela je tako podrobneje uredila delo osebnih asistentov, ki ga bodo lahko po novem slednji izvajali na podlagi pogodbe o zaposlitvi, na podlagi podjemne pogodbe (največ 720 ur letno in še to zgolj na podlagi nadomeščanja osebnih asistentov) ali kot samostojni podjetniki posamezniki (omejitev delovne omejitve na 40 ur/teden). Po novem bodo morali društva in zavodi, ki so izvajalci osebne asistencije, delovati v javnem interesu na področju invalidskega in socialnega varstva; število družinskih članov, ki lahko opravljajo osebno asistenco, pa se omejuje na dva ožja člana družine. Uvaja se tudi nov pogoj, in sicer da mora izvajalec osebne asistencije izvajati osebno asistenco za najmanj 10 uporabnikov, prav tako pa mora imeti zaposlenega strokovnega vodjo, vsak večji izvajalec pa tudi usklajevalca osebne asistencije, če bodo osebni asistenti pri njem opravili vsaj 6.960 ur (delo 40 osebnih asistentov, zaposlenih za polni delovni čas). Izvajalec osebne asistencije bo moral po novem vsako leto revidirati računovodske izkaze, zagotovljen bo tudi nadzor nad izvajanjem osebne asistencije pri izvajalcih osebne asistencije in uporabnikih. Zagotovljeno je tudi usposabljanje vseh deležnikov - uporabnikov, njihovih zakonitih zastopnikov, osebnih asistentov, strokovnih vodij in usklajevalcev. Z zakonsko novelo se je predvidelo tudi ponovno oceno do upravičenosti do ur osebne asistencije pri vseh uporabnikih (najkasneje v petih letih od datuma pridobitve pravice do OA), pri čemer bo po novem večjo težo pri odločitvi o številu ur osebne asistencije imela aktivnost uporabnika. Predlagana je bila tudi sprememba ureditve strokovnih komisij za ocenjevanje potreb po osebni asistenci, saj bo po novem v okviru Inštituta RS za socialno varstvo ustanovljen poseben izvedenski organ.

Komisija je pripravila poročilo in ga posredovala Državnemu svetu za obravnavo na 43. seji Državnega sveta 15. 9. 2021. Komisija in Državni svet sta predlogu zakona izrekla podporo, saj se zavedata izjemnega pomena osebne asistencije za uporabnike sistema. Ocenjeno je bilo tudi, da bo najbrž v prihodnje to področje še doživelo določene spremembe, predvsem glede možnih izvajalcev osebne asistencije, s poudarkom na družinskih članih v vlogi osebnih asistentov. Državni svet pri tem ocenjuje, da bi bilo treba v prihodnje najti ustrezno razmerje za zagotovitev najbolj optimalnega možnega načina izvajanja osebne asistencije za uporabnika. Državni svet je obenem pozval tudi k malo drugačni ureditvi nekaterih segmentov zakonske novele oz. veljavnega zakona, katerih namen je preprečevanje nepotrebne dodatne birokratizacije sistema in prihrank javnih sredstev. Posledično je na podlagi poročila komisije podprl njene predloge amandmajev k 4. členu (sprememba praga števila ur osebne asistencije, pri katerem je obvezna zaposlitev usklajevalca osebne asistencije - namesto 3.480 ur storitev osebne asistencije mesečno, se za drugo ter nadaljnje zaposlitve predlaga mejo 5.220 opravljenih ur (na vsakih 30 osebnih asistentov), pri čemer lahko izvajalec, ki to potrebuje, zaposlitev izvede tudi prej), 5. členu (da se obvezno usposabljanje ne izvede pred začetkom opravljanja dela osebnega asistenta, ampak najkasneje v roku dveh mesecev po začetku dela) in 15. členu (da se obveznosti izvajalcev in uporabnikov lahko urejajo tudi v dogovoru o izvajanju storitev osebne asistencije iz 15. člena, po zgledu Pravilnika o osebni asistenci (Uradni list RS, št. 57/18, 13/19 in 128/20), in da je posledica kršitev teh obveznosti lahko tudi prekinitev izvajanja osebne asistencije) predloga zakona.

Državni svet je svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, skupaj s pozivom kvalificiranim predlagateljem amandmajev, da jih kot lastne predložijo odboru v sprejem. Odbor je na 35. seji 5. 10. 2021 predlogu zakona izrekel podporo, pri čemer je v sprejetih amandmajih odbora delno upošteval predlog

amandmaja k 4. členu predloga zakona (sprejeto je bilo zvišanje meje za zaposlitev drugega in vseh nadaljnjih usklajevalcev osebne asistencije za vsakih 4.400 dodatnih opravljenih ur osebne asistencije, kar predstavlja zaposlitev 25 dodatnih asistentov), v celoti je bil upoštevan predlog amandmaja k 15. členu, predlog amandmaja k 5. členu predloga zakona pa ni bil upoštevan. Državni zbor je zakon sprejel na 26. redni seji 20. 10. 2021.

Komisija je Predlog zakona o izplačilu neizplačanega nadomestila za invalidnost (ZINNI) - druga obravnava, EPA 2175-VIII, obravnavala na 75. seji 18. 11. 2021. Predlagatelj (Vlada Republike Slovenije) je želel vzpostaviti pravno podlago za izplačilo neizplačanega nadomestila za invalidnost tistim upravičencem, ki v času rednega šolanja med dopolnjenim 18. in 26. letom po Zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb (Uradni list SRS, št. 41/83, Uradni list RS, št. 114/06 – ZUTPG, 122/07 – odl. US, 61/10 – ZSVarPre, 40/11 – ZSVarPre-A in 30/18 – ZSVI; v nadaljnjem besedilu: ZDVDTP), ki je bil v veljavi od začetka leta 1984 do konca leta 2018, zaradi interpretacije zakonskih določb s strani centrov za socialno delo navedene pravice niso imeli priznane, pridobili pa so jo po zaključku rednega šolanja. Upravičencu naj bi tako za vsak mesec, ko je izpolnjeval pogoje v skladu s tem zakonom, pripadel znesek nadomestila za invalidnost v višini 382,32 evra, brez zamudnih obresti. O pravici bo na zahtevo upravičenca odločil center za socialno delo, nadomestilo za invalidnost pa bo izplačal Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije. Komisija je predlogu zakona brez razprave soglasno izrekla podporo.

Komisija je svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je na 37. seji 26. 11. 2021, na podlagi sprejetih amandmajev odbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 28. seji 15. 12. 2021.

PODROČJE ZDRAVSTVENEGA VARSTVA IN ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ-U) - skrajšani postopek, EPA 1885-VIII, obravnavala na 72. seji 21. 10. 2021. Predlagatelj (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Markom Bandellijem) je predlagal skrajšanje obdobja iz 29. člena veljavnega ZZVZZ, v katerem se nadomestilo zaradi bolezni ali poškodbe izplačuje v breme delodajalca – z veljavnih 30 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela ter zgornjo omejitvijo največ 120 delovnih dni v koledarskem letu, na 20 delovnih dni za posamezno odsotnost z dela, z zgornjo omejitvijo največ 80 delovnih dni v koledarskem letu. S tem naj bi se omogočilo samozaposlenim (obrtnikom, podjetnikom) enakopraven položaj pri uživanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja, bolj natančno – pravice do nadomestila zaradi zadržanosti od dela zaradi bolezni ali poškodbe izven dela, hkrati pa razbremenilo gospodarstvo finančnih bremen, dvignilo konkurenčnost domačega gospodarstva in zmanjšalo obseg prekarnega dela.

Komisija je predlog zakona, ob različnih stališčih predstavnikov interesov delodajalcev (izražena podpora predlogu zakona zaradi razbremenitve gospodarstva) in predstavnikov interesov delojemalcev (nasprotovanje predlogu zakona zaradi predvidenih negativnih posledic v obliki primanjkljaja v blagajni zdravstvenega zavarovanja), podprla.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki do 31. 12. 2021 predloga zakona še ni obravnavala.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-I) – nujni postopek, EPA 2311-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 24. izredni seji 6. 12. 2021. Predlagatelj je s predlogom zakona zasledoval več ciljev - vzpostavitev osnovne licence in posebnih znanj zdravnikov, s čimer bi se po oceni predlagatelja zagotovilo višjo stopnjo strokovnosti, varnosti in kakovosti zdravstvene obravnave pacientov; dopolnitev zakonske ureditve dokazil o znanju slovenskega jezika za tuje zdravnike, kot pogoja za opravljanje zdravniške službe (znižanje pogoja na B2 v pisni obliki), ki ga bodo po novem v skladu z načelom sorazmernosti tuji zdravniki lahko dokazovali tudi s potrdilom Zdravniške zbornice Slovenije. Predlagan je bil tudi prenos izvajanja strokovnih izpitov na Zdravniško zbornico Slovenije zaradi celovitejše obravnave zdravnikov, prav tako pa tudi razširitev možnega nabora izvajalcev zdravstvene dejavnosti, ki lahko pridobijo pooblastilo ministra, pristojnega za zdravje, za izvajanje pripravništva, sekundariata in specializacij, in sicer na zasebne izvajalce zdravstvene dejavnosti. Predlagana je bila tudi širitev obsega osebnih podatkov, ki jih zbira Zdravniška zbornica Slovenije (dodalo se je podatke, ki se nanašajo na uvedbo nove osnovne licence in certifikata o posebnih znanjih). Komisija je predlog zakona podprla, predvsem premike v razmišljanju Zdravniške zbornice Slovenije glede nujnosti odpiranja našega trga dela na področju zdravstva za tujo delovno silo, k čemur lahko pripomore tudi sprememba ureditve glede izpolnjevanja pogoja znanja slovenskega jezika. Posledično je komisija pozdravila znižanje navedenega pogoja v okviru pisnega dela preizkusa znanja slovenskega jezika za tuje zdravnike z ravni C1 na raven B2. Komisija je pozdravila tudi uvedbo t. i. osnovne licence, na podlagi katere se bo mladim zdravnikom v veliki meri olajšalo prehod iz obdobja izobraževanja v prakso, podprla je tudi prenos izvajanja strokovnih izpitov z Ministrstva za zdravje na Zdravniško zbornico Slovenije in izrazila upanje, da bo zagotovljena ustrezna stopnja nadzora nad izvajanjem strokovnih izpitov, saj so se v preteklosti že pojavljale določene težave (npr. na področju urgentne medicine). Razpravljala je tudi o predlagani novi ureditvi sekundariata v t. i. izbirnem delu, ki bo po mnenju komisije omogočila boljšo seznanjenost zdravnikov z vsebino in načinom dela na primarnem nivoju zdravstvenega varstva, ne zgolj na sekundarnem in terciarnem. Slednje se namreč pogosto navaja kot osnovni razlog za komunikacijske šume in oteženo sodelovanje med posameznimi ravnmi zdravstvenega varstva. Komisija je izrazila podporo tudi spremembam glede posebnih dodatnih znanj, ker slednje trenutno predstavlja sivo liso in s tem nudi možnost določenih zlorab, obenem pa izrazila pričakovanje, da bodo izvajalci zdravstvene dejavnosti v javni mreži zdravnika s specifičnim posebnim znanjem v primeru izkazanih potreb lahko vključili v izvajanje posameznih delovnih nalog z navedenega posebnega strokovnega področja.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 67. nujni seji 6. 12. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji 9. 12. 2021.

PODROČJE DOLGOTRAJNE OSKRBE

Komisija je Predlog zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) – druga obravnava, EPA 1972-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 74. seji 3. 11. 2021 in ga podprla, pri čemer je bila seznanjena tudi s poročilom Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki je predlog zakona obravnavala na 72. seji 2. 11. 2021 in ga podprla. Namen predloga zakona je bila celovita in sistematična ureditev področja dolgotrajne oskrbe (DO), na podlagi definicije DO; definiranja vsebine in obsega pravic ter nabora storitev DO; vzpostavitve enotnega ocenjevalnega mehanizma za vstop v sistem DO ter oblikovanja celovitega, univerzalno dostopnega, geografsko in finančno vzdržnega ter dosegljivega sistema DO. S predlogom zakona se je želelo posamezniku, ki je postavljen v središče sistema DO, omogočiti, da bi ob ustrezni pomoči čim dlje lahko ostal v domačem okolju. S predlogom zakona se je želelo urediti tudi financiranje DO, izboljšati načrtovanje, upravljanje in zagotavljanje kakovosti, varnosti in učinkovitosti opravljanja DO kot javne službe ter vzpostaviti učinkovit javni nadzor na področju opravljanja DO. Komisija je svoje poročilo predložila Državnemu svetu, ki je vsebino poročila povzel v svojem mnenju in na 45. seji 10. 11. 2021 predlog zakona podprl. Kot ključnega je ocenil cilj poenotenja sistema dolgotrajne oskrbe ter spodbujanje starejših in ostalih potencialnih upravičencev do DO, da čim dlje ostanejo v domačem okolju. Po mnenju Državnega sveta so predlagane zakonske rešitve pomembne tudi z vidika vloge lokalnih skupnosti, še posebej srednje velikih in manjših občin, ki danes rešujejo izzive starajoče se družbe na različne načine in v okviru svojih finančnih zmožnosti prek različnih mehanizmov. Ključne pripombe, ki jih je pristojni komisiji predstavila zainteresirana javnost, v mnenju pa jih je povzel tudi Državni svet, so se nanašale na pomanjkljivo naslavljanje vprašanja financiranja sistema DO (očitki, da ne gre za sistemsko financiranje iz naslova obveznega zavarovanja za DO in da se odločitve o dodatnih virih financiranja prelaga v prihodnost); na neprimerno urejanje pravic s podzakonskimi akti, namesto na ravni zakona; na prekratke roke za izvedbo prilagoditev dela ZZZS ter na pomanjkanje odgovorov na nekatera ključna vprašanja (npr. kdo so upravičenci, izvajalci dejavnosti, pogoji pridobitve pravic, zagotovljene oblike oskrbe, financiranje itd.). Pozvano je bilo tudi k izvajanju storitev DO v okviru javne mreže in k ohranitvi že pridobljenih pravic (npr. v zvezi z dodatkom za pomoč in postrežbo ter uvedbo pravične višine prispevka uporabnika za DO glede na število koriščenih ur osebne asistencije).

Državni svet je svoje mnenje poslal Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji 20. 11. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev, ki so bili večinoma nomotehnične narave in pripravljene na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, pripravil dopolnjen predlog zakona. Pri tem je upošteval zgolj pripombe Državnega sveta glede ureditve dodatka za pomoč in postrežbo (s 139. členom je predvideno, da se aktualnim upravičencem do dodatka za pomoč in postrežbo izplačuje navedeni dodatek po trenutno veljavni ureditvi, vse do izdaje nove odločbe o pravicah iz ZDoSk (skrajni rok za izdajo je 30. junij 2024)). Državni zbor je zakon sprejel na 88. izredni seji 9. 12. 2021.

PODROČJE VAROVANJA ZDRAVJA, ZDRAVIL IN MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV

Komisija je Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-C) – nujni postopek, EPA 1737-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala dvakrat. Prvič na 18. izredni seji 18. 3. 2021, ko ga je obravnavala v njegovi osnovni različici in svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora

za zdravstvo, a je nato predlagatelj še pred obravnavo Državnemu zboru predložil novo besedilo predloga zakona, zato se je komisija opredelila tudi do nove različice predloga zakona, in sicer na 19. izredni seji 6. 5. 2021. Cilji predloga zakona so tako v okviru osnovne kot v okviru nove različice besedila ostali nespremenjeni - opredelitev obveznosti posameznikov oziroma omejitve njihovih pravic zaradi zagotavljanja splošnega varstva prebivalstva pred nalezljivimi boleznimi in določitev nujnih evidenc za nadzor nad izvajanjem karantene na domu. Komisija je v zvezi z osnovno različico predloga zakona predlagatelja pozvala k natančnejši opredelitvi načina izvajanja in pristojnosti posameznih organov v povezavi z nadzorom nad izvajanjem karantene na domu. Izpostavila je tudi vprašanje ustreznosti predvidene višine globe, ki se jo lahko v skladu s predloženimi zakonskimi dopolnitvami veljavnega 57. člena ZNB izreče v razponu od 400 do 4.000 evrov (višina globe tudi v novi različici predloga zakona ostaja nespremenjena). V zvezi z novo različico predloga zakona pa je komisija pozvala, da se nadomestilo plače v primeru odrejene karantene dvigne na 100 % osnove, večji del razprave pa je namenila 1. členu predloga zakona in vprašanju podrobnejše in ne zgolj splošne zakonske opredelitve vseh nalezljivih bolezni, v povezavi s katerimi se lahko razglasi epidemijo oziroma uvede ukrep karantene. Pozvala je tudi k oblikovanju bolj konkretnih spodbud za posameznike k cepljenju in pozvala pristojne državne organe, da okrepijo informiranje splošne javnosti s strokovnimi in verodostojnimi informacijami o cepljenju. Predlagala je tudi, da se v aktivnosti osveščanja o velikem pomenu cepljenja, poleg nevladnih organizacij, vključi tudi delodajalske organizacije in sindikate in se jih pri tem podpre z ustreznimi informacijami. Komisija je novo različico predloga zakona prav tako podprla.

Komisija je svoje mnenje k novi različici predloga zakona posredovala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 52. nujni seji 10. 5. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer pripombe komisije niso bile upoštevane. Državni zbor je zakon sprejel na 73. izredni seji 14. 5. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o proizvodnji in prometu s prepovedanimi drogami (ZPPPD-B) – skrajšani postopek, EPA 1682–VIII, obravnavala na 56. seji 24. 3. 2021. Predlagatelj (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Andrejem Rajhom) je želel veljavno zakonodajo spremeniti tako, da bi se zaščitilo javni interes – zdravje ljudi, hkrati pa izkoristilo gospodarsko priložnost za pridelavo, predelavo in trženje (izvoz) konoplje za medicinske namene na podlagi nemškega modela ureditve navedenega področja in ob upoštevanju določil Enotne konvencije o mamilih iz leta 1972. Posledično je bilo predlagano, da se natančneje določi pristojnosti glede izdaje dovoljenj za proizvodnjo in promet s konopljo za medicinske namene, uredi postopek odkupa pridelka in njegove nadaljnje prodaje ter celovito uredi nadzor nad izvajanjem navedene dejavnosti. Kot pristojna za izdajo dovoljenj za proizvodnjo in promet ter nadzor nad izvajanjem dejavnosti je bila predvidena Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke.

Komisija predloga zakona, tudi na podlagi nasprotovanja ključnih deležnikov v sistemu, ni podprla, ne glede na izkazano podporo predlogu zakona s strani zainteresirane Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (26. seja 19. 3. 2021). Ocenila je namreč, da predlog zakona ne daje odgovorov na dve ključni vprašanji: kako zagotoviti ustrezno raven dostopnosti preverjenih zdravil iz konoplje in kako zagotoviti celovite in ustrezne zakonske podlage za gojenje, predelavo in distribucijo konoplje v

medicinske namene. Komisija se je posledično zavzela za celovito ureditev področja gojenja, predelave in uporabe konoplje v medicinske namene.

Komisija je mnenje posredovala Odboru za zdravstvo (14. seja 6. 5. 2021), ki je sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Državni zbor je na 24. seji 9. 7. 2021 na predlog matičnega odbora sprejel sklep, da predlog zakona ni primeren za nadaljnjo obravnavo. S tem je bil zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D) - nujni postopek, EPA 1975-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 20. izredni seji 24. 6. 2021. Predlog zakona je predstavljal odziv Vlade Republike Slovenije na Odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-79/20-24 z dne 13. 5. 2021, v kateri je slednje v okviru postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti odločilo, da sta 2. in 3. točka prvega odstavka 39. člena Zakona o nalezljivih boleznih (Uradni list RS, št. 33/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/20 – ZIUZEOP, 142/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP; v nadaljevanju: ZNB) v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Komisija je v razpravi izpostavila tanko mejo med potrebo po zaščiti življenj ljudi, javnega zdravja in s tem povezanimi ukrepi izvršilne veje oblasti ter zaščito osebnih svoboščin posameznika. V razpravi se je osredotočila predvsem na določbe 3. člena predloga zakona in na osebne podatke, ki naj bi se jih zbiralo z namenom omejitve prihoda oseb iz držav, v katerih obstaja možnost okužbe z nevarno nalezljivo boleznijo (npr. podatki o identifikacijski številki prevoznega sredstva, do katere sicer lahko dostopa samo Policija) ter na način zaščite in nadzora nad navedenimi podatki v 30 dneh njihove predvidene hrambe. Pa tudi glede pooblastil za njihovo brisanje in nadzora nad tem, da bodo podatki v zakonsko predvidenem času tudi dejansko izbrisani. V zvezi s tem je ocenila, da je tretji odstavek 39. člena ZNB z vidika pristojnosti in nadzora nad brisanjem podatkov podnormiran in pozvala predlagatelja, da se v nadaljevanju zakonodajnega postopka navedeno pomanjkljivost odpravi. Komisija je izrazila tudi pričakovanje, da se bo v prihodnje pri uvedbi posameznih ukrepov v večji meri upoštevalo stališča epidemiološke stroke, hkrati pa pri oceni ustreznosti posameznih ukrepov uporabilo tudi vsa možna napredna orodja, ki lahko pomagajo pri strokovni oceni smiselnosti in učinkovitosti posameznih ukrepov za obvladovanje in preprečevanje širjenja COVID-19.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 54. nujni seji 30. 6. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona, pri tem pa ni upošteval pripomb komisije v zvezi s podnormiranostjo tretjega odstavka 39. člena ZNB. Državni zbor je na 24. seji 7. 7. 2021 zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Interesna skupina delojemalcev je na svoji 13. izredni seji 12. 7. 2021 sprejela pobudo komisiji, da k obrazložitvi odločilnega veta vložijo amandma. Komisija na 21. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni podprla, je pa podprla pobudo Interesne skupine delojemalcev in na njeni podlagi Državnemu svetu v odločanje predložila amandma k obrazložitvi predloga odločilnega veta, s katerim bi se nadomestilo celotno besedilo obrazložitve. Državni svet je na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako je sprejel tudi odločilni veto na zakon. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji 14. 7. 2021 zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji 15. 7. 2021 zakona

ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal (več pod b) Predlogi odložitelnih vetov).

Komisija je Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C) – druga obravnava, EPA 1683–VIII, obravnavala na 69. seji 24. 9. 2021. Predlagatelj (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim mag. Dušanom Verbičem) je želel s predlogom zakona urediti področje lekarniške dejavnosti na primarni ravni tako, da bi se vsem uporabnikom omogočilo dostop do storitev lekarniške dejavnosti pod enakimi pogoji. Slednje je želel doseči s predlagano novo opredelitvijo pojma »gravitacijsko območje«, ob upoštevanju dnevni in sezonskih migrantov pri določanju lekarniške mreže; odpravo omejitev soustanoviteljstva javnih lekarniških zavodov na sosednje občine; z dano možnostjo občini, da se sama odloči za bolj gosto mrežo lekarn, če tako oceni glede na svoje potrebe; odpravo prepovedi ustanavljanja lastnih dobaviteljev s strani javnih lekarniških zavodov (t. i. vertikalne povezave); z dano možnostjo občinam, da sklenejo pogodbo, na podlagi katere lahko javni zavod ene od pogodbenih strank izvaja svojo dejavnost tudi na območju druge pogodbene stranke, ter z odpravo omejitve, da direktor javnega zavoda ne sme biti član sveta drugega lekarniškega, zdravstvenega ali socialno varstvenega zavoda. Komisija je bila seznanjena tudi s poročilom Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj, ki na 67. seji 30. 8. 2021 predlogu zakona ni izrekla podpore. Tudi Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide kot pristojna komisija predloga zakona ni podprla, saj je ocenila, da bi se s predlogom zakona v bistveni meri poseglo v ureditev lekarniške dejavnosti in s tem v zadovoljevanje javnih potreb. Še posebej je nasprotovala ukinitvi t. i. vertikalnih povezav (veljavni 26. člen ZLD-1), saj bi predlagane spremembe lahko imele škodljive posledice za zdravje ljudi, zaradi povečane porabe zdravil kot posledice ščitenja interesov proizvajalcev zdravil in veletrgovcev z zdravili v lekarnah; zaradi dajanja prednosti interesom kapitala pred interesi zaščite zdravja prebivalstva bi lahko prišlo do zmanjšanja kakovosti ponudbe, pa tudi do motenj pri preskrbi prebivalcev z zdravili (še zlasti problematično pri t. i. bioloških zdravilih, ki so praviloma draga in za marsikaterega posameznika predstavljajo kritično vez z življenjem, trenutno pa so mu dostopna v 24 urah). Predlogu zakona so nasprotovali tudi ključni deležniki v sistemu (Lekarniška zbornica Slovenije, Fakulteta za farmacijo UL Ljubljana, Sindikat farmacevtov Slovenije – Sifarm, Trgovinska zbornica Slovenije itd.).

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora, ki je na 16. seji 30. 9. 2021 sprejel amandmaje, na podlagi katerih je bila črtana oziroma spremenjena in dopolnjena večina členov osnovnega predloga zakona. Državni svet na 44. seji 13. 10. 2021 dopolnjenega predloga zakona ni podprl, saj so v njem ostale zapisane sporne določbe v zvezi z vertikalnimi povezavami v verigi preskrbe z zdravili (6. člen predloga zakona v povezavi z novim 9.a členom). Državni zbor je zakon sprejel na 26. seji 20. 10. 2021. Interesna skupina delodajalcev je na 20. izredni seji 25. 10. 2021 sprejela in v obravnavo Državnemu svetu predložila pobudo za sprejem odložitelnega veta na sprejeti zakon. Komisija je na 23. izredni seji 27. 10. 2021 predlogu odložitelnega veta izrekla podporo. Podporo odložitelnemu vetu je v okviru obravnave na 27. izredni seji Državnega sveta 27. 10. 2021 pisno izrazila tudi Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odložitelnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji 5. 11. 2021 ob ponovnem odločanju zakonu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji 18. 11. 2021 zakon ponovno sprejel.

Komisija je Predlog zakona o spremembah Zakona o zdravstveni inšpekciji (ZZdrl-C) - skrajšani postopek, EPA 2005-VIII, ki ga je v obravnavo predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 72. seji 21. 10. 2021. S predlogom zakona se predlaga črtanje 4. člena veljavnega Zakona o zdravstveni inšpekciji, ki določa pogoje za imenovanje glavnega zdravstvenega inšpektorja, kar pomeni, da naj bi bile v prihodnje v zvezi z imenovanjem glavnega zdravstvenega inšpektorja aktualne določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS; št. 43/07 – UPB in 40/14), v skladu s katerimi inšpekcijo vodi glavna inšpektorica oziroma glavni inšpektor, ki predstavlja inšpektorat, organizira in koordinira delo inšpektorjev ter v okviru svojih pooblastil odgovarja za zakonitost, kakovost in učinkovitost dela inšpekcije. V razpravi komisije je bila v zvezi s predlagano spremembo izražena skrb glede morebitnega negativnega vpliva na zagotavljanje dovolj visoke ravni strokovnega dela predstojnika Zdravstvenega inšpektorata, saj bi bilo smiselno, da bi navedene naloge lahko ustrezno opravljala zgolj oseba z izkušnjami in dobrim poznavanjem področja, katerega nadzor je v pristojnosti tako pomembnega organa, kot je urejeno po trenutno veljavni zakonodaji (za glavnega zdravstvenega inšpektorja je lahko imenovana oseba, ki je zdravnik specialist s področja preventivnih zdravstvenih dejavnosti, kot so higiena, epidemiologija oziroma medicina dela in ki ima najmanj 11 let delovnih izkušenj). Ne glede na navedene pomisleke je komisija ob glasovanju predlogu zakona izrekla podporo. *Komisija je svoje mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki predloga zakona do 31. 12. 2021 še ni obravnavala.*

PODROČJE ZDRAVSTVENE EKONOMIKE

Komisija je Predlog zakona o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (ZZSISZ) – druga obravnavo, EPA 1973-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 22. izredni seji 10. 9. 2021. Temeljni cilj predloga zakona je bil zagotoviti finančna sredstva v načrtovanem obsegu in po načrtovani dinamiki za vzpostavljanje najpomembnejših operativnih zmogljivosti slovenskega zdravstva (na primarni, sekundarni in terciarni ravni) in izobraževalnih zavodov (srednje in višje strokovne šole ter visokošolski zavodi) zaradi povečanja števila vpisnih mest v izobraževalne programe medicinske in zdravstvene smeri. Komisija je predlogu zakona izrekla podporo, saj se zaveda podhranjenosti zdravstvenega sistema z vidika dotrajanosti stavb in opreme. Podprla je tudi krepitev izobraževalnega sistema na področju zdravstva ter predvideno povečanje vpisnih mest na fakultetah. Obenem se je spraševala, ali je utemeljeno, da se sredstva za vzpostavitev ustrezne infrastrukture izobraževalnih institucij (obeh medicinskih fakultet) in s tem povezano financiranje kadrovske strukture v izobraževalnih ustanovah zagotavlja v okviru investicij v zdravstvu, namesto v okviru izobraževanja oz. visokega šolstva. V zvezi s kadrovsko strukturo v zdravstvu pa je ocenila, da bi se slednja lahko okrepila na podlagi ustrezne štipendijske politike in boljšega odnosa države do zdravstvenega kadra, zlasti vrhunskih strokovnjakov, ki bi bili pripravljeni priti opravljati delo v Slovenijo, pa jim pri tem ne moremo ponuditi ustreznega standarda namestitev. *Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki je na 56. nujni seji 10. 9. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer pripombe komisije glede neustreznosti financiranja infrastrukture izobraževalnih institucij iz sredstev za investicije v zdravstvu niso bile upoštevane. Državni zbor je zakon sprejel na 82. izredni seji 29. 9. 2021.*

INTERVENTNA ZAKONODAJA, POVEZANA Z VIRUSOM SARS-CoV-2 (COVID-19)

Komisija je na 17. izredni seji 29. 1. 2021, skupaj z zainteresirano Komisijo za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (19. izredna seja) obravnavala Predlog zakona o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP) – nujni postopek, EPA 1638-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, skupaj s predlogom sklepa o nedopustnosti razpisa referendumu na navedeni zakon. Vlada Republike Slovenije je s predlaganim osmim paketom interventnih ukrepov, povezanih z nalezljivo boleznijo SARS-CoV-2 (COVID-19), zasledovala cilj omilitve in odprave posledice navedene bolezni na področje gospodarstva, dela, delovnih razmerij, trga dela, socialnega varstva ter zdravstvenega varstva. Kot poglobitve rešitve je navajala razbremenitev delodajalcev za plačilo prispevkov za socialno varnost za delavce v delovnem razmerju; podaljšanje ukrepa čakanja na delo; solidarnostni dodatek za prejemnike nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki delajo krajši delovni čas, vojnim veteranom in invalidom po zakonu, ki ureja socialno vključevanje invalidov v višini 150 evrov neto; enkratni solidarnostni dodatek za dijake, starejše od 18 let v višini 50 evrov; zagotavljanje izvajanja podaljšane obravnave, zdravstvene nege, fizioterapije in delovne terapije osebam, ki so prebolele okužbo z virusom SARS-CoV-2; financiranje zdravljenja s kisikom v socialnovarstvenih in vzgojno izobraževalnih zavodih; zagotavljanje finančnih sredstev SID banki za namen financiranja gospodarskih subjektov na področju cestnih prevozov ter poročstvo SID banke na področju turizma in gostinstva.

Komisiji sta v skupnem mnenju predlog zakona podprli in ugotovili, da je Vlada Republike Slovenije v paket interventnih ukrepov vključila nekatere ukrepe, ki so bili prav tako pričakovani že nekaj časa, in s tem upoštevala pripombe posameznih deležnikov (izplačilo enkratnega solidarnostnega dodatka polnoletnim dijakom in brezposelnim osebam ter drugim ranljivim skupinam (34., 35. in 86. člen); jasnejšo opredelitev pogojev za izplačevanje kriznega dodatka iz 85. člena ZIUPOP DVE zaposlenim, katerih mesečna plača ni preseгла dvakratnika minimalne plače, z jasno določitvijo, da se upošteva plača za november 2020, brez izplačil za poslovno uspešnost (24. člen); vključitev varovalk, ki bodo zaščitile delovna mesta in preprečevale zlorabe v povezavi z ukrepom povračila dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije delodajalcem (27. člen) ter ukrep zagotavljanja podaljšane obravnave (51. člen predloga zakona), na podlagi katerega se je zagotovilo dodatne zmogljivosti v objektih, ki izpolnjujejo pogoje za izvajanje zdravstvene dejavnosti z nastanitvijo in v pomembni meri razbremenilo patronažne službe in ostale izvajalce pomoči na domu). Komisiji sta opozorili na kršitve socialnega dialoga v zvezi s predlogom zakona ter na to, da številni, v preteklosti predlagani ukrepi, še vedno niso bili upoštevani. Komisiji sta posledično k predlogu zakona podali številne predloge amandmajev in pozvali kvalificirane predlagatelje amandmajev, da jih kot lastne predložijo v odločanje pristojnemu odboru Državnega zbora. Predlagali sta amandmaje za novo poglavje 2.a Zakon o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 in nov 3.a člen (v zvezi z dodelitvijo dodatka za delo v sivi coni za izvajalce pomoči na domu od 1. 6. 2020 dalje ter dodelitvijo dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, za izvajalce osebne asistence); k 4. členu (predlagano črtanje odloga plačila prispevkov zaposlenih in na katero se nanaša amandma, ker je neustavna); k 5. členu (dodatek za delo v rizičnih razmerah v višini 65 odstotkov urne postavke osnovne plače za polovico rednega delovnega časa tudi za glavne sestre v zdravstvenih in

socialnovarstvenih zavodih); za nov 5.a člen (predlog za črtanje 21. in 22. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20), ki sta se nanašala na odpoved pogodbe o zaposlitvi s strani delodajalca brez soglasja delavca v primeru, da delavec izpolni pogoje za upokojitvev); k 7. členu (predlagan redakciji popravek); za nov 7.a (predlagana sprememba 46. člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUPOPDV) glede uvedbe 100 %-nega nadomestila plače vsem zaposlenim v času epidemije, ki zbolijo za COVID-19 ali se pri njih odkrije okužba z virusom SARS-COV-2 od prvega dneva odsotnosti iz proračuna preko ZZZS, ne glede na to, ali je do okužbe prišlo na delovnem mestu ali ne) in 7.b člen (sprememba 53. člena ZIUPOPDVE; predlagano, da bi bile do zaščitnih mask iz zaloge Zavoda za blagovne rezerve upravičene tudi invalidske ali humanitarne organizacije); za nov 11.a člen (sprememba 87. člena ZIUPOPDVE v zvezi z izplačevanjem dodatka za nadpovprečno izpostavljenost tveganju za zdravje v času epidemije, ne glede ali gre za neposredno delo s pacienti z okužbo ali s sumom na okužbo s COVID-19, tudi za zaposlene pri zasebnih izvajalcih zdravstva in socialnega varstva); k 17. členu (predlagano znižanje pogoja za upravičenost do subvencije iz 12. člena ZUIOOPE na način, da so do subvencije upravičeni delodajalci, ki mesečno ne morejo zagotavljati najmanj 90 % dela najmanj 5 % in ne najmanj 10 % zaposlenim); k 18. členu (predlog za sorazmerno kazen delodajalcu, ki je prejel subvencijo zaradi skrajšanja polnega delovnega časa, pa je hkrati izplačal dobiček, kupil lastne delnice ali poslovne deleže, izplačal nagrade poslovodstvu itd.); za nov 23.a člen (predlog za vključitev zaposlenih, ki delajo na deloviščih, kjer se delo opravlja z osebami, pri katerih obstaja sum na okužbo COVID-19, vendar pa niso zajeta v eni od 11 taksativno naštetih točk, ki jih opredeljuje prvi odstavek 56. člena ZZUOOP (npr. zaposleni na triažnih točkah v zdravstvenih domovih, ter za vključitev zaposlenih, ki delajo v sivih conah); k 24. členu (predlagana odprava neutemeljenega razlikovanja med zaposlenimi v javnem in zasebnem sektorju pri pravici do dodatka); za nov 25.a člen (predlagano, da se med upravičence do pomoči za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2 v višini 40 evrov na zaposlenega, vključi tudi vsa društva, izvajalce osebne asistencije ter humanitarne in invalidske organizacije); k 27. členu (predlagano, da se znesek povračila dela minimalne plače v obliki mesečne subvencije dvigne na višino 83,66 EUR, kar naj bi veljalo celotno 2021); k 29. členu (predlagana vezava ukrepa tridnevne zaporedne odsotnosti delavca zaradi bolezni brez potrdila zdravnika o opravičeni odsotnosti z dela na čas razglašene epidemije); za novo poglavje 10. Zakon o dohodnini in za nov 33. a člen (predlagana sprememba pogojev za ne-vštevanje nadomestila za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v davčno osnovo); k 37. členu (predlagano znižanje praga za upravičenost do koriščenja ukrepa delnega povračila nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo z 20 odstotkov na 10 odstotkov upada prihodka); k 42. členu (predlog, da ukrep povrnitve 100 % nadomestila plače (bruto II) za čakanje na delo velja tudi za tiste, ki jim je opravljanje gospodarske dejavnosti zgolj delno in ne v celoti prepovedano) in k 45. členu (poziv k sorazmernosti ukrepa glede kazni zaradi kršenja določb v zvezi s povračilom nadomestila plače delavcem na začasnem čakanju na delo).

Komisiji sta skupno mnenje posredovali Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki je predlog zakona obravnaval na 48. nujni seji 1. 2. 2021 in pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer ni bil upoštevan nobeden o predloženih amandmajev komisij. Državni zbor je zakon sprejel na 57. izredni seji 3. 2. 2021. Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance je na 43. seji 3. 2. 2021 sprejela

sklep, da v obravnavo Državnemu svetu predloži predlog odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide se do predloga odločilnega veta ni opredelila. Državni svet na 21. izredni seji 4. 2. 2021 predloga odločilnega veta ni sprejel, o čemer je predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je na 59. izredni seji 4. 2. 2021 na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel sklep, da razpis referendumu o zakonu ni dopusten.

Komisija je Predlog zakona o spremembi in dopolnitvah Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP-A) – skrajšani postopek, EPA 1486–VIII, obravnavala na 54. seji 3. 2. 2021. Predlagatelj (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom) je želel zagotoviti pošteno plačilo in nagrado zaposlenim v zdravstvenih in socialno varstvenih zavodih, ki v izrednih razmerah opravljajo neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19. Predlagano je bilo zvišanje dodatka za neposredno delo s COVID-19 pacienti na 65 % urne postavke osnovne plače zaposlenega; vplačilo enkratne izredne premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja za javne uslužbenke v višini 250, 500 ali 1000 evrov; dodelitev dodatnega bona za izboljšanje gospodarskega položaja na področju potrošnje turizma; dodaten dan dopusta za vsakih 80 delovnih ur in nadaljnji dan dopusta za vsakih 72 delovnih ur, ki so jih opravili v neposrednem delu s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, ki ga lahko porabijo do 31. 12. 2021, ter denarni dodatek za dijake in študente, ki opravljajo praktično izobraževanje oziroma občasno ali začasno delo dijakov in študentov, v višini 165 % minimalne urne postavke za opravljanje začasnega ali občasnega dela dijakov in študentov, če delo opravljajo brezplačno, oziroma v višini 65 % dogovorjene urne postavke, če delo opravljajo proti plačilu. Komisija je predlog zakona podprla, pa tudi amandmaje poslanskih skupin SD, LMS, Levica in SAB k 1. in 2. členu predloga zakona, ki so bili pripravljene na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, s katerimi se je med drugim dodalo nekatere nove upravičence do dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki s COVID-19, (npr. zaposleni v triaži in laboratorijih, ki izvajajo analizo odvzetih vzorcev brisov itd.), veljavnost ukrepov pa se je zamejila s koncem junija 2021, ob možnosti podaljšanja ukrepa s sklepom Vlade RS, objavljenem v Uradnem listu RS. Komisija je amandmaje podprla tudi zato, ker so bile v njih zajete tudi številne določbe, k sprejemu katerih je Vlado Republike Slovenije v svojih svetniških pobudah in vprašanjih, predvsem pa v okviru posameznih mnenj in predloženih amandmajev k predlogom posameznih paketov interventne zakonodaje, pozivala tudi sama. Opozorila je tudi na to, da bi bilo treba resno proučiti način nagrajevanja in razbremenitve že dolgo preobremenjenega kadra v zdravstvu.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide (25. seja 9. 2. 2021), ki je sprejel prej navedene amandmaje in pripravil dopolnjen predlog zakona, pri čemer se je s predloženimi amandmaji predlagatelja sledilo pripombam komisije (izrecno zapisano v obrazložitvi amandmaja) glede neutemeljenosti nagrade v obliki dodatnih dni dopusta (opozorjeno je bilo, da dopust ostaja neizkoriščen še iz 2019 in 2020, zato bi bilo treba najti druge načine nagrajevanja). Upoštevane so bile tudi večkratne pripombe komisije in zainteresirane javnosti ob sprejemu dotedanje interventne zakonodaje (predvsem opozorila sindikalne strani in predstavnikov izvajalcev) glede dodatka za sivo cono za pomoč na domu, pa tudi glede nujnosti vključitve nekaterih dodatnih delovnih okolij na seznam upravičenosti do dodatka za delo s COVID-19 pacienti ali uporabniki (triaža, laboratoriji za analizo

briso v na covid itd.). Sprejet je bil tudi večkrat predlagani ukrep, da se dodatek za delo s COVID-19 pacienti ali uporabniki dvigne na 65 % urne postavke osnovne plače zaposlenega, s čimer se omogoči višjo možno raven dodatkov (vključno z dodatki iz 11. točke 39. člena KPJS), ki sledi ureditvi iz prvega vala epidemije (veljavnost ukrepa od 1. 6. 2020 do 30. 6. 2021 z možnostjo podaljšanja s sklepom Vlade RS). Ne glede na izrečeno podporo predlogu zakona na seji matičnega odbora Državnega zbora, Državni zbor predloga zakona na 63. izredni seji 4. 3. 2021 ni sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končal.

Komisija je na 20. izredni seji 24. 6. 2021 obravnavala Predlog zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ) – nujni postopek, EPA 1963-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Glavni cilj predloga zakona je bila omilititev posledic, ki so nastale zaradi širjenja virusne okužbe SARS-CoV-2 (COVID-19) tako pri posameznikih, ki so uporabniki zdravstvenih storitev ali delojemalci, kot tudi na ravni izvajalcev zdravstvene dejavnosti. S predloženimi ukrepi se je želelo izboljšati dostopnost do zdravstvenih storitev in predlagalo nove pravne podlage za vzpostavitev novih zbirk podatkov. Urediti se je želelo dodatke za neposredno delo s COVID-19 pacienti, ki opravljajo delo prek zunanjšega izvajalca na podlagi pogodbe o poslovnem sodelovanju z izvajalci zdravstvenega varstva; podaljšati veljavnost ukrepa izvajanja in financiranja PCR testiranja iz proračuna Republike Slovenije; zagotoviti financiranje specializacij s področja klinične psihologije (za 10 specializantov v začetku 2021 s poudarkom na skrbi za duševno zdravje otrok in mladostnikov) in spodbuditi specializacije iz družinske medicine (dodatek v višini 20 % urne postavke osnovne plače specializanta); urediti nadomestilo plače delavcem zaradi karantene na domu ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva, ustavitve javnega prevoza ali zaprtja mej (uporaba od 1. 7. 2021 dalje); dopolniti ukrep podaljšane zdravstvene obravnave za osebe po zaključenem bolnišničnem zdravljenju po preboleli bolezni COVID-19; podaljšati obdobje za izpolnitev pogoja glede izobrazbe za tehnike zdravstvene nege iz prehodnih določb 38. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti (ZZDej-K); spremeniti rok za vložitev zahtevkov delodajalcev po 46. členu Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZUIPOPDVE) na 15. 3. 2022; vzpostaviti nujni operativni center za izvajanje epidemioloških preiskav oz. nadgraditev zmogljivosti epidemiološke službe NIJZ; podaljšati ukrep sofinanciranja obvezne strateške zaloge osebne varovalne opreme ter sofinanciranje medicinske opreme in ukrepov na področju javnega zdravja pri izvajalcih s področja socialnovarstvenih storitev (81. in 82. člen ZZUOOP); urediti samo-testiranje s SARS-CoV-2 testi pod pogojem predhodnega strokovnega svetovanja v lekarnah in specializiranih prodajalnah, poenostaviti in administrativno razbremeniti postopek naročanja gradnje objektov, ki so namenjeni izvajanju zdravstvene dejavnosti in socialno varstvenih storitev institucionalnega varstva v zvezi z izvedbo projektnega natečaja (predvidena veljavnost ukrepa do 31. 12. 2021). V razpravi komisije je bila izrečena podpora določbi 7. člena predloga zakona (podaljšanje roka za izpolnitev pogoja zaključka formalnega izobraževanja na dodiplomski ravni na področju zdravstvene nege s strani zdravstvenih tehnikov in tehnikov zdravstvene nege za nadaljnje delo na delovnih mestih diplomiranih medicinskih sester), s predlogom, da začne presečni rok teči 15. 6. 2021; predlaganemu podaljšanju roka veljavnosti izjeme od 3.a člena Zakona o zdravstveni dejavnosti glede zahteve za odgovornega nosilca dejavnosti; 22. členu predloga zakona

(zagotovitev sredstev za deset specializacij s področja klinične psihologije), s predlogom za sistemsko ureditev navedenih in tudi drugih specializacij (iz klinične logopedije, medicinske biokemije, specializacije diplomiranih medicinskih sester) po zgledu ureditve za zdravnike in zobozdravnike, torej s kritjem iz državnega proračuna; ukrepu iz 23. člena predloga zakona (dodatek za specializacijo iz družinske medicine), s pozivom komisije k sistemski ureditvi področja, ne zgolj na podlagi finančnih spodbud, in predlogom, da se predlagani začasni ukrep dodatka v višini 20 % urne postavke prelevi v stalni ukrep v okviru Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (kot izhodiščno plačilo). Komisija je opozorila tudi na to, da je bilo področje zdravstvene nege izpuščeno iz ukrepa dodatkov zaradi deficitarnosti na najbolj obremenjenih deloviščih, prav tako ni bilo zagotovljenih nobenih dodatnih nagrad za delo, navkljub obljubam Ministrstva za zdravje.

Večji del razprave vabljenih in članov komisije je bil namenjen zlasti določbam 6. poglavja predloga zakona – glede Nacionalnega razpisa za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev, pri čemer je bilo v razpravi opozorjeno na možnost prelivanja javnih sredstev iz naslova zagotavljanja pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja k zasebnimi izvajalcem zdravstvene dejavnosti brez dosege zadanega cilja – skrajšanja čakalnih dob. Izražena je bila tudi skrb, da bodo težje zdravstvene obravnave še vedno prepuščene zgolj javnim zdravstvenim zavodom. Pozvano je bilo tudi k nagrajevanju vseh zaposlenih v javnih zdravstvenih zavodih, ki bodo vključeni v skrajševanje čakalnih dob (določbe sedmega odstavka 37. člena predloga zakona), ne zgolj nosilcev storitev. Komisija je predlagala tudi razmislek o dvigu navedene nagrade na 80 % osnovne plače zaposlenega, saj bi to javne zdravstvene zavode v primerjavi z zasebnimi izvajalci postavilo v bolj konkurenčen položaj glede možnosti nagrajevanja zaposlenih. Precej pomislekov je bilo izraženih tudi v zvezi z 41. členom predloga zakona (začasni prenos programa na drugega od prej navedenih izvajalcev), saj je bilo ocenjeno, da gre za nesistemsko rešitev, ki odstopa od temeljne ureditve javne zdravstvene službe in vodi v razkroj javnega zdravstva ter prelivanje javnih sredstev k zasebnikom. Ukrep bi lahko po oceni komisije povzročil tudi kopičenje izgub v javnih zavodih (v primeru odvzema programa bodo slednji morali še vedno kriti stroške dela in stalne stroške poslovanja, ne glede na to, ali bodo prvotno pogodbeno dogovorjeni program izvedli ali ne). Komisija je opozorila tudi na določbe 19. in 40. člena predloga zakona (pravica do dodatka v rizičnih razmerah poklicnim skupinam, ki nimajo neposredne zveze z zdravstvom (v dejavnosti izobraževanja, visokega šolstva in raziskovalni dejavnosti ter županom in podžupanom)), ki niso bile neposredno povezane z namenom zakona in bi jih posledično bilo bolj primerno urejati izven obravnavanega predloga zakona. Komisija je po opravljeni razpravi, navkljub pomislekom glede ustreznosti nekaterih zakonskih določb, predlogu zakona soglasno izrekla podporo.

Komisija je svoje mnenje poslala Odboru Državnega zbora za zdravstvo, ki na 54. nujni seji 30. 6. 2021 pripomb komisije v sprejetih amandmajih ni upošteval. Državni zbor je na 24. seji 7. 7. 2021 zakon sprejel. Skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem je 8. 7. 2021 vložila pobudo za sprejem odločilnega veta na sprejeti zakon. Komisija na 21. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni podprla. Interesna skupina delojemalcev je k predlogu odločilnega veta sprejela stališče, v katerem je opozorila na neprimerno uporabo instituta odločilnega veta v povezavi z obravnavanim zakonom, Interesna skupina lokalnih interesov pa v svojem stališču predloga odločilnega veta ni podprla. Državni svet na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odločilnega veta ni sprejel (več pod b) Predlogi odločilnih vetov), o čemer je

predsednik Državnega sveta obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji 13. 7. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referenduma.

Komisija je na 75. seji 18. 11. 2021 obravnavala Predlog zakona o dopolnitvah Zakona o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ-A) – skrajšani postopek, EPA 2209–VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Branetom Golubovičem. Ključni cilj predloga zakona je bil zagotoviti enako obravnavo zaposlenih oseb s pogodbami o zaposlitvi in samozaposlenih oseb ter hkrati prispevati k preprečevanju širjenja novega koronavirusa, na podlagi vključitve ukrepa delno povrnjenega izgubljenega dohodka za samozaposlene in družbenike za čas trajanja karantene na domu ali nezmožnosti opravljanja dela zaradi višje sile zaradi obveznosti varstva otroka po zgledu Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP oz. PKP5). Navedeni ukrep je veljal do 1. julija 2021, nato pa v ZNUPZ, ki ga je Državni zbor sprejel 7. julija 2021, ni bil ponovno umeščen. Komisija je predlog zakona podprla, saj se je strinjala z nujnostjo čimprejšnje ureditve izpostavljene problematike. Seznanila se je tudi s poročilom zainteresirane Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je na 13. izredni seji 17. 11. 2021 predlog zakona prav tako podprla, pri tem pa opozorila, da so kmetje pri sprejemu interventne zakonodaje vedno znova izpuščeni iz ukrepov, kar je nesprejemljivo. Komisija je celotno poročilo zainteresirane komisije povzela v svojem mnenju.

Komisija je mnenje poslala Odboru za zdravstvo, ki je na 65. nujni seji 20. 11. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev pripravil dopolnjen predlog zakona. Državni zbor je zakon sprejel na 87. izredni seji 24. 11. 2021.

Komisija je *kot zainteresirana komisija* Predlog zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (ZDUPŠOP) – nujni postopek, EPA 2297–VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, obravnavala na 76. seji 9. 12. 2021. V razpravi se je omejila predvsem na tiste dele predloženega besedila, ki so se dotikali področij iz njene pristojnosti oziroma pristojnosti Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Ministrstva za zdravje. Komisija predloga zakona ni podprla, svojo odločitev pa je med drugim utemeljila s splošno ugotovitvijo, da predlog zakona predstavlja še enega v vrsti t. i. interventnih zakonov, ki hkrati posegajo v več že veljavnih zakonov, obenem pa se z njim uvaja nekatere nove določbe, ki so, v nasprotju z namenom interventnih zakonov, trajne narave, kar povečuje nepreglednost zakonodaje in znižuje nivo pravne varnosti. Takšen ad-hoc in nesistematičen način spreminjanja zakonodaje po mnenju komisije ni primeren. Komisija je prav tako ocenila, da trenutna epidemiološka situacija predstavlja priročen izgovor za poskus pospešene uzakonitve nekaterih rešitev, četudi bi marsikatera od predloženih zakonskih določb po njihovi vsebini morala biti predmet sistematičnega urejanja posameznega zakonodajnega področja, predvsem pa predhodno predmet socialnega dialoga ali vsaj širše javne razprave. Komisija je opozorila tudi na to, da se z nekaterimi zakonskimi določbami posameznim skupinam prebivalcev več kot upravičeno podeljuje pravice pozitivnega značaja (razni dodatki), a so slednje v določeni meri diskriminatorne do drugih skupin prebivalstva, ne da bi bilo to podrobneje utemeljeno. Ocenila je tudi, da bi bilo predlog zakona v nadaljevanju zakonodajnega postopka nujno spremeniti ali dopolniti na način, da bi se upoštevalo tudi pripombe socialnih partnerjev, strokovne in

tudi splošne javnosti, ki v določenem delu v zvezi s posameznimi predlaganimi zakonskimi rešitvami (npr. členi od 63. do 67.) že vse od vložitve predloga zakona v zakonodajno proceduro intenzivno izraža svoje nezadovoljstvo. Komisija je opozorila tudi na to, da na številna vprašanja, izpostavljena v razpravi, ni prejela pojasnil predstavnikov Vlade.

Komisija je podprla tudi predloge amandmajev zainteresirane javnosti in pozvala pristojno komisijo, da jih podpre in pozove kvalificirane predlagatelje amandmajev k njihovi vložitvi v zakonodajno proceduro. Pripombe komisije kot zainteresirane komisije in predlogi amandmajev so se nanašali na: 3. člen (predlagan amandma za ponovno uvedbo enkrat že uveljavljene zakonske podlage (32. člen ZIUPOP DVE, ki je spremenil 55. člen ZZUOOP) za premeščanje delavcev tudi znotraj izvajalcev krizne namestitve in določitev višine dodatka zaradi začasne razporeditve na ravni 30 % osnovne bruto plače zaposlenega, z veljavnostjo do 30. 6. 2022; predlagana tudi začasna razporeditev zaposlenega na delo k drugemu delodajalcu zgolj na podlagi soglasja delavca, prav tako pa tudi dodatek v višini 15 % urne postavke osnovne plače zaposlenega za vse tiste, ki jim delodajalec odredi začasno opravljanje drugega ustreznega dela oziroma dela na drugem delovnem mestu v okviru istega izvajalca socialnovarstvene storitve institucionalno varstvo ali izvajalca zdravstvene dejavnosti); 5. člen (pripombe o še vedno neustrezni ureditvi možnosti odrejanja vzgoje in izobraževanja na daljavo); 7. člen (pripombe v zvezi z Nacionalnim razpisom za izboljševanje dostopnosti do zdravstvenih storitev oz. skrajševanje čakalnih vrst); 26. člen (pripombe glede predlaganega podaljšanja obdobja za možnost izrabe dopusta iz leta 2020 in 2021, ki ga je komisija sicer podprla, a se hkrati spraševala o načrtu Ministrstva za zdravje za reševanje težav s kadrovskimi stiskami, tudi v povezavi s pravico do koriščenja dopusta); 27. člen (nasprotovanje ukrepu, ki delodajalcu omogoča, da ne glede na določbe ZDR-1 brez soglasja delavca slednjemu tudi po poteku delovnega časa odredi, da brez počitka dokonča začeto nalogo ali opravi nujno delo, ocenjuje kot neprimernega); 31. člen (predlog, da se ukrep kritja 80 % nerealiziranega programa v bolnišnicah nameni vsem, ki se jih je z zakonsko dikcijo izpustilo iz ukrepa, pa so ravno tako ostali brez možnosti realizacije programa zaradi preusmeritve v zdravljenje covid bolnikov (Porodnišnica Postojna, Valdoltra itd.); 53. člen (predlogi amandmajev glede solidarnostnega dodatka za upokoјence; predlog Sindikata upokoјencev Slovenije za zvišanje zgornje meje upravičenosti do dodatka s 714 na 738 evra pokojnine, kolikor po podatkih SURS znaša prag revščine; predlog, da se upokoјencem, ki živijo v enočlanskih gospodinjstvih, dodeli dodatek v višini 130 evrov, ob določeni zgornji meji prejemka na ravni 839 evrov); 55. člen (predlog amandmaja Nacionalnega foruma humanitarnih organizacij Slovenije in Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije, da se enkratni solidarnostni dodatek dodeli tudi prejemnikom socialnih ali drugih državnih transferjev ter prejemnikom denarne socialne pomoči in varstvenega dodatka, pa tudi prejemnikom otroškega dodatka v prvih petih dohodninskih razredih; predlog amandmaja Konfederacije sindikatov javnega sektorja, da se enkratni solidarnostni dodatek dodeli tudi javnim uslužbencem, glede na to, da niso upravičeni do dodatkov, ki bi jim sicer v skladu s kolektivno pogodbo pripadli v primeru razglašene epidemije); 63. do 67. člen (pripombe glede ureditve zbiranja, opravljanja dela, uresničevanja verske svobode, prometa blaga ali izvajanja storitev; natančneje glede pomanjkljivo opredeljene strokovne svetovalne skupina pri Ministrstvu za zdravje, s katero naj bi se Vlada posvetovala o omejitvenih ukrepih); 70. člen (predlog amandmaja Konfederacije sindikatov javnega sektorja Slovenija v zvezi z zaposlitvijo za določen čas na področju

vzgoje in izobraževanja brez javnega objave prostega delovnega mesta zaradi nujnih delovnih potreb, kar naj bi bilo možno zgolj izjemoma in le zaradi obvladovanja virusa COVID-19; predlog glede priznanja izpolnitve pogojev za opravljanje strokovnega izpita v primeru zaposlitve zaradi nujnih delovnih potreb v času obvladovanja virusa COVID; pripombe, da ni razloga za različno obravnavo zasebnih izvajalcev socialnega in zdravstvenega varstva, ki dejavnost opravljajo v okviru mreže javne službe (koncesionarjev) in javnimi zavodi).

Komisija je svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je v svojem mnenju povzela splošna stališča zainteresirane komisije do predloga zakona, medtem ko njenih pripomb k 5., 7., 26., 27., 29., 31. in 63.–67. členu ter predlaganih amandmajev k 3., 53., 55., in 70. členu predloga zakona ni podprla. Pristojna komisija je predlog zakona podprla in svoje mnenje posredovala Odboru Državnega zbora za finance, ki je na 68. nujni seji 23. 12. 2021 na podlagi sprejetih amandmajev (vsebina sprejetega amandmaja k 53. členu predloga zakona je le delno sledila pripombam in predlogom amandmajev zainteresirane komisije k navedenemu členu (popravki ureditve dodatka za upokoјence)). Državni zbor je zakon sprejel na 91. izredni seji 27. 12. 2021. Skupina državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Šumenjak) je 28. 12. 2021 vložila pobudo za sprejem predloga odložilnega veta na zakon z namenom njegove hitrejše uveljavitve, ki mu pristojna Komisija za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ni izrekla podpore, Interesna skupina delojemalcev pa je v stališču predlog odložilnega veta podprla, a zaradi nasprotovanju vsebini zakona, ne iz razlogov, navedenih v obrazložitvi predlagateljev, hkrati je nasprotovala uporabi instituta odložilnega veta, ki ni skladna z njegovim namenom in napovedala ustavno presojo zakona. Državni svet je o predlogu odložilnega veta odločal na 28. izredni seji 29. 12. 2021 in ga ni sprejel. O navedeni odločitvi je predsednik Državnega obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 92. izredni seji 29. 12. 2021, na predlog Vlade Republike Slovenije, sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.

b) Predlogi odložilnih vetov

Komisija je na 21. izredni seji 12. 7. 2021 obravnavala Predlog odložilnega veta na Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ), EPA 1963-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem. Predlagatelji so veto utemeljili s tem, da zakon spada v kategorijo zakonov, ki so nujni za blažitev posledic krize zaradi epidemije COVID-19, zato je pomembno, da čim prej stopi v veljavo. Posledično so predlagali, da Državni svet odloča o odložilnem vetu z namenom, da se pospeši postopek njegove uveljavitve. Komisija predloga odložilnega veta ni podprla, ob tem pa opozorila, da nasprotuje načinu uporabe instituta odložilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom in s tega vidika negativno vpliva na ugled Državnega sveta. *Državni svet na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predloga odložilnega veta ni sprejel. Predsednik Državnega sveta je o tem obvestil predsednika Državnega zbora. Državni zbor je nato na 78. izredni seji 13. 7. 2021 na predlog Vlade Republike Slovenije sprejel sklep, da o zakonu ni dopustno razpisati referendumu.*

Komisija je Predlog odložilnega veta na Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o nalezljivih boleznih (ZNB-D), EPA 1975-VIII, obravnavala na 21. izredni seji 12. 7. 2021.

Predlog odločilnega veta je v obravnavo Državnemu svetu predložila skupina državnih svetnikov s prvopodpisanim Bogomirjem Vnučcem z namenom pospešitve postopka njegove uveljavitve. Ker je komisija nasprotovala takšnemu načinu uporabe instituta odločilnega veta, ki ni skladen z njegovim osnovnim namenom, predlogu odločilnega veta ni izrekla podpore, dodatno pa je k obrazložitvi predloga zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o zakonu na podlagi 72. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), na pobudo Interesne skupine delojemalcev, vložila amandma, s katerim je predlagala, da se besedilo obrazložitve v celoti nadomesti. V amandmaju je kot razloge za sprejem odločilnega veta navedla, da predlog ZNB-D v celoti ohranja vse ustavno problematične vidike dotedanje zakonske ureditve, ki jih je izpostavilo že Ustavno sodišče RS v Odločbi U-I-79/20, saj se je še vedno na več mestih omogočalo Vladi RS zakonsko nevezano oz. arbitrarno odločanje pri ukrepanju v primeru pojava nalezljive bolezni. Izpostavila je tudi, da ZNB-D predstavlja invaziven poseg v človekove pravice in temeljne svoboščine ter ruši temelje pravne in demokratične države. Opozorila je tudi na to, da je bil ZNB-D sprejet brez predhodne strokovne in vsebinske razprave, z zelo tesnim izidom glasovanja in po nujnem postopku, kar v primeru tako pomembnega zakona ni primerno.

Državni svet je na 25. izredni seji 12. 7. 2021 predlog amandmaja komisije sprejel, prav tako pa tudi predlog zahteve Državnega sveta za ponovno odločanje o zakonu, skupaj s sprejetim amandmajem. Odbor Državnega zbora za zdravstvo je na 55. nujni seji 14. 7. 2021 zakonu ponovno izrazil podporo, Državni zbor pa na 79. izredni seji 15. 7. 2021 zakona ni ponovno sprejel. S tem se je zakonodajni postopek v zvezi z zakonom končal.

Komisija je na 23. izredni seji 27. 10. 2021 obravnavala Predlog odločilnega veta na Zakon o spremembi in dopolnitvi Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1C), EPA 1683-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu svetu predložila Interesna skupina delodajalcev, ki je v obrazložitvi k predlogu odločilnega veta opozorila, da bi se z dopolnitvami 26. člena ZLD-1, sprejetimi z ZLD-1C, vzpostavilo neenakopravnost deležnikov na trgu, s tem pa tudi kršilo ustavno določeno svobodno gospodarsko pobudo. V neenak položaj bi se po oceni Interesne skupine delodajalcev postavilo tudi lokalne skupnosti, saj manjše med njimi ne bi bile v stanju zagotoviti virov za ustanovitev in delovanje svoje lastne organizacije za preskrbo z zdravili. Enostranska možnost vzpostavitve kapitalske lastniške povezave naj bi bila sporna tudi z vidika varstva konkurenca, uveljavitev sprejete rešitve pa bi po oceni predlagateljice odločilnega veta povzročila nižanje standardov oskrbe z zdravili, kot ga določata Zakon o zdravilih (Ur. list RS, št. 17/14 in 66/19, v nadaljnjem besedilu: ZZdr-2) in Direktiva 2001/83/ES. Komisija je predlog odločilnega veta podprla.

V okviru 27. izredne seje Državnega sveta 27. 10. 2021 je podporo predlogu odločilnega veta pisno izrazila Interesna skupina kmetov, obrtnikov in samostojnih poklicev. Državni svet je predlog odločilnega veta sprejel. Odbor Državnega zbora za zdravstvo na 64. nujni seji 5. 11. 2021 ob ponovnem odločanju o zakonu slednjemu ni izrekel podpore, Državni zbor pa je na 27. redni seji 18. 11. 2021 zakon ponovno sprejel.

c) Drugi akti, predloženi v obravnavo Državnemu zboru

PODROČJE DELOVNIH RAZMERIJ IN PRAVIC IZ DELA

Komisija je Letno poročilo Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije za leto 2020, EPA 1827-VIII, obravnavala na 62. seji 26. 5. 2021. Komisija je na podlagi seznanitve z vsebino poročila ocenila, da je slednje pripravljeno na visoki kakovostni ravni, pregledno in informativno, hkrati pa ugotovila, da je poslovanje in opravljanje nalog Zavoda v letu 2020 v veliki meri zaznamovala epidemija COVID-19. Pri tem je Državni svet izrazil željo, da bi se čim prej lahko vzpostavilo normalne razmere za delo tistih organov Zavoda, ki brez osebnega stika s potencialnimi upravičenci do pravic oziroma zavarovanci ne morejo izvajati svojih storitev (npr. invalidske komisije). Navedeno je bilo s strani Zavoda uresničeno, saj je slednji s 1. 6. 2021 začel z izvajanjem osebnih pregledov na senatih invalidskih komisij, prav tako je bil na podlagi dogovora z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije od 16. 6. 2021 ponovno zagotovljen osebni dostop do vseh storitev navedenih dveh zavodov. Komisija je ponovno opozorila tudi na več kot nujno skrb za vzdržnost sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, pri čemer so bile izpostavljene dodatne obremenitve blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja (po ocenah za dodatno približno milijardo evrov na letni ravni), ki jih bodo povzročile številne parcialne spremembe zakonodaje s področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, ki jih je bilo v letu 2020 in 2021 precej. Posledično je komisija pozvala k iskanju dodatnih rešitev, ki bi omogočile razbremenitev blagajne pokojninskega in invalidskega zavarovanja v prihodnje. Slednje bi hkrati zmanjšalo potrebo po uveljavljanju ne najbolj zaželenega ukrepa – dviga upokojitvene starosti.

Komisija je pripravila poročilo za 42. sejo Državnega sveta 8. 7. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu, v katerem so bila povzeta stališča komisije, posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je s poročilom in mnenjem Državnega sveta seznanil na 36. seji 4. 11. 2021. Z njegovo seznanitvijo z rednim letnim poročilom se je obravnava v okviru Državnega zbora zaključila.

PODROČJE TRGA DELA

Komisija je Poročilo o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2020, EPA 1994-VIII, obravnavala na 71. seji 7. 10. 2021. Komisija je na podlagi seznanitve s poročilom, ki ga je ocenila kot kakovostno in informativno, inšpektoratu izrekla posebno pohvalo za delo in hitro odzivnost v oteženih okoliščinah v letu 2020. Poleg ključnih težav, ki ostajajo aktualne skozi leta (npr. neizplačilo plač in regresa), je komisija kot najbolj kritično področje zaradi epidemije COVID-19 v 2020 ocenila varnost in zdravje pri delu, s poudarkom na medicini dela. Opozorila je tudi, da pravilnik o poklicnih boleznih še vedno ni sprejet ter podprla vse predloge inšpektorata za spremembe zakonodaje, ki bi lahko pripomogle k njegovemu učinkovitejšemu delu, vključno s pozivom k spremembi Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti. Komisija je pozvala tudi k čimprejšnjemu sprejemu Pravilnika o ročnem premeščanju bremen in k večjemu vključevanju socialnih partnerjev v spremembe zakonodaje iz pristojnosti inšpektorata. Komisija se je ponovno pridružila tudi dolgoletnim pozivom inšpektorata glede nujnosti njegove kadrovske okrepitve, saj o pomanjkanju inšpektorjev govori tudi dejstvo, da pretežni del poslovnih subjektov v državi še ni doživel obiska inšpektorata. Kadrovska okrepitev bi bila po oceni komisije nujna tudi z vidika inšpektoratove svetovalne in preventivne, ne zgolj represivne vloge, pa tudi z vidika pospešenega izvajanja

usmerjenih akcij nadzora, ki so se do sedaj izkazale za izredno učinkovite (npr. pri nadzoru nad izplačilom regresa ali obračuna minimalne plače). V razpravi komisije je bilo potrjeno tudi dobro sodelovanje inšpektorata s strokovnimi združenji delodajalcev in sindikati z izraženo obojestransko željo po nadaljnjem dobrem sodelovanju.

Komisija je na podlagi razprave pripravila poročilo za 44. sejo Državnega sveta 13. 10. 2021, slednji pa je svoje mnenje, v katerem je povzel vsebino poročila komisije, posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se je s poročilom seznanil na 36. seji 4. 11. 2021. Z njegovo seznanitvijo se je obravnava rednega letnega poročila v okviru Državnega zbora zaključila.

PODROČJE ENAKIH MOŽNOSTI

Komisija se je na 63. seji 10. 6. 2021 seznanila z Rednim letnim poročilom Zagovornika načela enakosti za leto 2020, EPA 1844-VIII, in ugotovila, da se je organ Zagovornika skozi leta razvil v pomemben državni organ, pri čemer se je v preteklih letih tudi sama trudila, da bi se mu zagotovilo ustrezne pogoje za delo. Poročilo je komisija ocenila kot dobro učno gradivo o diskriminaciji in o tem, kako ravnati, da do nje ne bi prišlo, hkrati pa ponovno pozvala k še bolj intenzivnemu predstavljanju pristojnosti Zagovornika v javnosti, da se ljudi spodbudi k večjemu odzivu ob zaznani diskriminaciji. Komisija se je zavzela, da se vse primere, ki jih v poročilu izpostavlja Zagovornik, reši na sistemski ravni, v kar bi se morale vključiti vse odgovorne institucije v državi. Veliko bi se lahko po oceni komisije doseglo že zgolj s poenostavitvijo postopkov in odpravo pravnih nejasnosti (zlasti za starejše in osebe z različnimi vrstami oviranosti). Tako s strani komisije kot Zagovornika je bilo potrjeno dobro medsebojno sodelovanje.

Komisija je na podlagi opravljene razprave pripravila poročilo za 43. sejo Državnega sveta 15. 9. 2021. Državni svet je svoje mnenje k rednemu letnemu poročilu, v katerem je bilo v celoti povzeto poročilo komisije, posredoval Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki poročila do konca 2021 še ni obravnaval, se je pa z njim in mnenjem Državnega sveta kot zainteresirano delovno telo seznanila Komisija Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti na 12. redni seji 29. 11. 2021.

Komisija se je na 63. seji 10. 6. 2021 seznanila s Posebnim poročilom Zagovornika načela enakosti »Položaj gluhih v izobraževalnem sistemu«, EPA 1908-VIII, ga ocenila kot zelo informativnega in menila, da je bistvenega pomena zagotoviti vsem gluhim udeležanje pravice do učenja slovenskega znakovnega jezika, gluhim odraslim pa boljše možnosti za izobraževanje v okviru vseživljenjskega izobraževanja. Ključnega pomena sta po mnenju komisije tudi aktivno vključevanje uporabnikov (gluhih in gluho-slepih) v pripravo rešitev ter vključenost in integriranost uporabnikov v šolski sistem in vzgojno-varstvene ustanove že od samega začetka. Pomembno je tudi, da slišči spoznajo način življenja gluhih in gluho-slepih, saj bodo tako ob vsakodnevnem srečanju z njimi postali bolj pozorni na vse osebe, ki imajo gluhoto bodisi prirojeno bodisi so se z njo soočile kasneje v življenju. Pri izboljšanju pogojev za gluhe in naglušne komisija prepoznava pomembno vlogo izobraževalnih ustanov, predvsem na podlagi zagotovitve ustreznega števila ur pomoči tolmačev slovenskega znakovnega jezika v izobraževalnem procesu, še zlasti za gluhe študente (5 ur pomoči na teden ne zadošča). Komisija je razpravljala tudi o vpisu slovenskega znakovnega jezika in jezika gluho-slepih v Ustavo RS in ocenila, da je v izvajanje navedenih ustavnih določb v

praksi nujno pritegniti čim več ljudi in državnih institucij, saj so do sedaj večino bremena v zvezi s tem nosile invalidske organizacije in njihova društva. Komisija je pozvala tudi k čimprejšnji implementaciji zagovornikovih priporočil.

Komisija je na podlagi razprave pripravila mnenje in ga poslala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki pa poročila do konca 2021 še ni obravnavala.

PODROČJE VSEŽIVLJENJSKEGA IZOBRAŽEVANJA TER INVALIDSKEGA IN SOCIALNEGA VARSTVA

Komisija se je na 64. seji 17. 6. 2021 seznanila z Letnim poročilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020, EPA 1931-VIII, in delo Sklada prepoznala kot izredno pomembno, prav tako pa pozitivne učinke njegove aktivnosti na posameznih področjih iz njegove pristojnosti. Sklad je pozvala k okrepitvi aktivnosti na področju rehabilitacije in zaposlovanja invalidov, kjer bi se po njeni oceni lahko namensko (bolj) ustrezno uporabilo sredstva, ki so na voljo. Skladu je predlagala tudi sodelovanje z Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije in ostalimi ključnimi deležniki pri ozaveščanju in informiranju delodajalcev v zvezi z obveznostmi, pa tudi bonitetami v primeru zaposlitve invalidov. Pritrdila je tudi opozorilo Mladinskega sveta Slovenije (MSS), da bi bilo treba področju štipendij nameniti več pozornosti ter da se bodo negativne posledice krize COVID-19 pojavile z zamikom in negativno vplivale na področja iz pristojnosti Sklada. Podprla je tudi mnenje MSS glede neprimernosti določb Zakona o tujcih (Uradni list RS, št. 91/21 – UPB in 95/21 – popr.) v zvezi s prijavo in pridobitvijo dovoljenja za študij v Republiki Sloveniji za študente, ki prihajajo iz tretjih držav. Napovedan je bil ponoven premislek o morebitni vložitvi zakonodajne iniciative na navedeno temo, o čemer je že prehodno razpravljala tudi Interesna skupina negospodarskih dejavnosti, ki je nato v obravnavo Državnemu svetu na 45. seji 10. 11. 2021 predložila besedilo Predloga zakona o dopolnitvi Zakona o tujcih. Državni svet je zakonodajno iniciativo podprl in jo vložil v obravnavo Državnemu zboru po skrajšanem postopku (dodeljena EPA 2252-VIII in kratica ZTuj-2G), ki o predlogu zakona Državnega sveta še ni odločal.

Komisija je svoje mnenje k Poročilu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije za leto 2020 posredovala Odboru Državnega zbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, ki se s poročilom do 31. 12. 2021 še ni seznanil.

d) Zadeve, predložene Državnemu zboru, ki jih je komisija obravnavala kot zainteresirano delovno telo

Komisija je na 53. seji 28. 1. 2021 kot zainteresirana komisija obravnavala Predlog zakona o nacionalnem demografskem skladu (ZNDS) - druga obravnava, EPA 1397-VIII. Predlog zakona, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije, in katerega namen je bil ustanovitev nacionalnega demografskega sklada, je komisija sicer podprla, a hkrati predlagala sprejem amandmaja k 48. členu predloga zakona glede sestave nadzornega sveta nacionalnega demografskega sklada. Predlagala je, da se kot člana navedenega sveta predvidi tudi predstavnika

Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije in ne zgolj Mladinskega sveta Slovenije in Zveze društev upokojencev Slovenije. Svoje poročilo s predlogom amandmaja je kot zainteresirana komisija posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je na 43. seji 3. 2. 2021 predlog amandmaja k 48. členu predloga zakona podprla in pozvala predlagatelja in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ga v svojem imenu predložijo v obravnavo in sprejem pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance.

Odbor Državnega zbora za finance je na 31. seji 10. 2. 2021 k predlogu zakona sprejel številne amandmaje, a predlaganega amandmaja k 48. členu predloga zakona ni povzel nihče od kvalificiranih predlagateljev amandmajev. Državni svet je dopolnjen predlog zakona obravnaval na 37. seji 24. 2. 2021. V stališču je njegovemu sprejemu pisno nasprotovala Interesna skupina delojemalcev. Državni svet je dopolnjenemu predlogu zakona izrekel podporo in ponovno pozval kvalificirane predlagatelje amandmajev, da predlagani amandma k 48. členu predloga zakona predložijo v sprejem Državnemu zboru, kar ni bilo upoštevano. Državni zbor je na 24. seji 15. 7. 2021 sprejel sklep, da se odločanje o predlogu zakona preloži na eno izmed naslednjih sej. Do 31. 12. 2021 Državni zbor o predlogu zakona še ni odločal.

Komisija je Predlog zakona o debirokratizaciji (ZDeb) – prva obravnava, EPA 1759-VIII, kot zainteresirana komisija obravnavala na 58. seji 8. 4. 2021, in sicer v njegovi prvotno predloženi različici (22. 9. 2021 je bila vložena nova verzija besedila, do katere se komisija ni ponovno opredelila). Komisija je predlog zakona (predlagatelj: Vlada Republike Slovenije) na splošno podprla, hkrati pa predlagala amandma k 40. členu predloga zakona, in sicer črtanje uvedbe t. i. socialne kapice.

Komisija je svoje poročilo k predlogu zakona posredovala pristojni Komisiji Državnega sveta za državno ureditev. Ker je bila v novi različici predloga zakona konkretna pripomba komisije upoštevana – sporna določba 40. člena je bila črtana, komisija nove različice predloga ni obravnavala. Sta jo pa obravnavali pristojna Komisija za državno ureditev ter zainteresirana Komisija za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na skupni seji 8. 11. 2021 in jo podprli. Odbor za notranje zadeve, javno upravo in lokalno samoupravo je na podlagi sprejetih amandmajev na 28. redni seji 1. 12. 2021 pripravil dopolnjen predlog zakona, ki ga je Državni svet obravnaval na 46. seji 8. 12. 2021 in mu izrekel podporo. Državni zbor je na 28. redni seji 15. 12. 2021 sprejel sklep, da bo tretjo obravnavo predloga zakona opravil na naslednji seji. Državni zbor je zakon sprejel na 91. izredni seji 27. 12. 2021.

Komisija je Predlog zakona o spremembi Zakona o prispevkih za socialno varnost (ZPSV-E) – druga obravnava, EPA 1731-VIII obravnavala na 58. seji 8. 4. 2021 kot zainteresirana komisija. Namen predlagateljev (skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Luko Mescem) je bil izboljšati standard upokojencev in povečati obseg javnih sredstev, ki so na razpolago za socialne in razvojne namene, s postopnim dvigom na 12,05 % do leta 2025 (slednja je bila leta 1996 s 15,5 % znižana na 8,85 %). S tem bi se po oceni predlagatelja bistveno povečali prihodki Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, slednje pa bi omogočilo tudi znaten in trajen dvig (zlasti nižjih) pokojnin. Komisija je predlog zakona podprla, v razpravi pa so se stališča predstavnikov interesov delodajalcev in delojemalcev bistveno razlikovala (prvi so predlogu zakona nasprotovali, drugi pa mu izrazili podporo). Predstavniki interesov delojemalcev so opozorili, da je bilo znižanje prispevne stopnje delodajalcev v 1996 mišljeno zgolj kot

začasen ukrep, zato bi bil zdaj morebiti že čas za ponovno proučitev ustreznosti ohranitve aktualne ureditve prispevnih stopenj, predstavniki interesov delodajalcev pa izpostavili dodatne obremenitve gospodarstva, ki bi jih prinesel navedeni dvig prispevne stopnje. Razprava je tekla tudi o možnih posledicah prihodnje ureditve prispevnih stopenj, ki jo je nakazalo Ministrstvo za finance – to je njihovo znižanje in ne dvig, pri čemer je bilo opozorjeno da bi se posledice takšnega ukrepa lahko odrazile v višjih davčnih obremenitvah ali pa v zahtevah po omejevanju obstoječega obsega pravic v sistemu socialne varnosti, za kar pa bi bilo predhodno nujno treba pridobiti ne samo soglasje socialnih partnerjev, ampak tudi širše javnosti. Komisija je opozorila, da predložena zakonska novela ni bila predmet obravnave na Ekonomsko-socialnem svetu, čeprav gre za tipično vsebino iz njegove pristojnosti.

Svoje poročilo je komisija, kot zainteresirano delovno telo Državnega sveta, posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki je vsebino poročila komisije povzela v svojem mnenju, predlogu zakona pa ni izrekla podpore. Odbor za finance na 35. seji 22. 6. 2021 ni sprejel nobenega od členov zakona, s čimer se je obravnava predloga zakona na seji matičnega odbora zaključila. Državni zbor je na 24. seji 12. 7. 2021 ugotovil, da je zakonodajni postopek v zvezi s predlogom zakona končan.

Komisija se je na 68. seji 22. 9. 2021 kot zainteresirana komisija, skupaj s pristojno Komisijo za državno ureditev, seznanila s Šestindvajsetim rednim letnim poročilom Varuha človekovih pravic Republike Slovenije za leto 2020, EPA 2008-VIII. Komisija je v skladu s svojimi pristojnostmi opozorila na področje invalidskega varstva in ugotovila, da je slednjemu Varuh posvetil občutno več pozornosti kot v preteklih mandatih. Glede organa, ki bi moral prevzeti spremljanje izvajanja Konvencije o pravicah invalidov, pa je ocenila, da bi bil za to primeren Svet za invalide RS in ne Varuh, saj je slednji že sedaj preobremenjen z ostalimi področji njegovega dela. Komisija je Varuha pozvala k aktivnemu vključevanju v razreševanje zaznane systemske anomalije - prakse nekaterih lokalnih skupnosti, ki so-financiranje posebnih socialnih programov pogojujejo s sedežem posamezne invalidske ali humanitarne organizacije v posamezni občini. Opozorila je tudi na problem nasilja v družini ob zmanjšanju dostopnosti pomoči za žrtve v času epidemije COVID-19 in na še vedno nerešeno problematiko pomanjkanja kliničnih psihologov. Pozvano je bilo tudi k čimprejšnjemu sprejemu nove Resolucija o nacionalnem programu preprečevanja nasilja v družini, saj je bila zadnja sprejeta za obdobje 2009–2014.

Komisiji sta skupno mnenje poslali Komisiji Državnega zbora za peticije, človekove pravice in enake možnosti, ki se je s poročilom seznanila na 11. seji 28. 9. 2021. Državni svet se je s skupnim mnenjem komisij seznanil in ga v celoti povzel na 44. seji 13. 10. 2021. Državni zbor je na 26. seji 26. 10. 2021 poročilo Varuha človekovih pravic sprejel, vključno s priporočilom vsem državnim institucijam, da naj upoštevajo in uresničijo varuhova priporočila.

Komisija je kot zainteresirana komisija na 75. seji 18. 11. 2021 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o igrah na srečo (ZIS-F) - druga obravnava, EPA 2096-VIII, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije. Predlagatelj je želel s predloženimi zakonskimi spremembami vzpostaviti pravni okvir, ki naj bi omogočal preglednejšo dodelitev koncesij za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo in za prirejanje posebnih iger na srečo. Vlada naj bi na

podlagi javnih razpisov, ki bodo objavljeni najmanj trikrat letno, odločala o vlogah za dodelitev koncesij, in sicer na podlagi meril, določenih v ZIS-F. Predlagano je bilo tudi povečanje števila prirediteljev klasičnih iger na srečo iz trenutnih dveh prirediteljev na pet prirediteljev. Za prirejanje stav, kot specifične vrste klasičnih iger na srečo, pa je predlagatelj predvidel posebne pogoje za pridobitev koncesije in določil podrobnejše pogoje za prirejanje stav, prav tako pa tudi razpon obdobj, za katere bi se po novem dodelilo oziroma podaljšalo koncesijo za trajno prirejanje klasičnih iger na srečo in koncesijo za prirejanje posebnih iger na srečo. Predlaga se tudi odprava statusno-pravnih omejitev pri gospodarskih družbah za pridobitev koncesije, za prirejanje posebnih iger na srečo in zahteve po sedežu gospodarske družbe v Republiki Sloveniji. Komisija predloga zakona ni podprla, saj je ocenila, da gre za nepreverjene rešitve, ki niso podprte za analizami in izračuni njihovih posledic, nasprotuje pa jim tudi večina ključnih deležnikov v sistemu (Športna loterija, Loterija Slovenije, Fundacija za šport, Nacionalni svet invalidskih organizacij Slovenije in Nacionalni forum humanitarnih organizacij Slovenije itd.). Komisija je nasprotovala rušenju dobro delujočega modela iger na srečo in izrazila podporo sedanjemu modelu sodelovanja države, loterij ter invalidskih, humanitarnih in športnih organizacij. Komisija se je pridružila oceni deležnikov, da je predlog zakona usmerjen v zaslužek na račun najbolj ranljivih skupin slovenskega prebivalstva ter da je potencialno škodljiv z vidika povečanja tveganja za zasvojenost z igrami na srečo pri posameznikih, z vidika negativnih posledic za državni proračun, druga finančna sredstva in koncesijska sredstva, ki predstavljajo pomemben vir financiranja sistema delovanja invalidski in humanitarnih organizacij. Predlog zakona bi po oceni komisije poslabšal ponudbo iger na srečo - več prirediteljev ob enakem številu prebivalcev prinaša namreč bolj agresivne prodajne prakse, slabše varstvo potrošnikov in nižji obseg zbranih koncesijskih sredstev.

Komisija je svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za gospodarstvo, obrt, turizem in finance, ki na 52. seji 24. 11. 2021 predlogu zakona prav tako ni izrekla podpore in je v svojem mnenju povzela tudi stališča komisije. Pristojna komisija je svoje mnenje posredovala pristojnemu Odboru Državnega zbora za finance. Slednji je obravnavo predloga zakona že začel na 40. redni seji 1. 12. 2021, a jo je prekinil. Predlog zakona je obravnaval tudi Državni svet na 46. seji 8. 12. 2021 in ga ni podprl. Svoje mnenje je posredoval pristojnemu odboru Državnega zbora, ki do 31. 12. 2021 seje še ni nadaljeval.

e) Ostale obravnavane zadeve

Komisija je Poročilo o delu Komisije Državnega sveta Republike Slovenije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide v 2020 obravnavala in brez pripomb potrdila na 52. seji 14. 1. 2021. *Poročilo je bilo vključeno v skupno Poročilo o delu Državnega sveta 2020, ki ga je slednji potrdil na 37. seji 24. 2. 2021.*

Komisija se je z Osnutkom Predloga Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) iz decembra 2020, ki ga je pripravila Vlada Republike Slovenije, seznanila na 57. seji 1. 4. 2021 kot zainteresirana komisija in pri tem oblikovala pobudo za obravnavo osnutka predloga NOO na izredni seji Državnega sveta, ki jo je 1. 4. 2021 naslovila na predsednika Državnega sveta. Komisija je osnutek predloga NOO obravnavala s poudarkom na področjih trga dela, zdravstvenega sistema, socialnega varstva,

dolgotrajne oskrbe in digitalne transformacije družbe. Izrazila je nezadovoljstvo, ker je bil dokument dolgo časa nedostopen javnosti in ker so bili socialni partnerji izključeni iz njegove priprave, četudi so predvideni kot ključni deležniki pri pripravi posameznih reform (npr. na področju zdravstva in sociale). Slednje so bile sicer po oceni komisije ustrezno načrtane, a se je spraševala, ali so izvedljive v času veljavnosti NOO, saj glede večine rešitev še ni bil dosežen konsenz socialnih partnerjev. Komisija je menila, da bi morala biti nepovratna sredstva EU iz posameznih virov prednostno in v zadostni višini namenjena programom s področja zdravstva in socialnega varstva ter dolgotrajne oskrbe. Na področju zdravstva bi se po oceni komisije moralo pospešiti digitalizacijo, pri krepitvi kompetenc zaposlenih pa posvetiti tudi sekundarnemu in ne zgolj primarnemu nivoju zdravstvenega varstva. V zvezi s predvidenimi investicijami v zdravstvu pa bi si po mnenju komisije morali zastaviti bolj drzne načrte, ne zgolj parcialnih investicij.

Komisija je svoje poročilo posredovala pristojni Komisiji za mednarodne odnose in evropske zadeve, ki se je z osnutkom predloga NOO seznanila 7. 4. 2021, na skupni seji z zainteresirano Komisijo za lokalno samoupravo in regionalni razvoj in Interesno skupino lokalnih interesov. Komisiji in interesna skupina so pripravile skupno poročilo za sejo Državnega sveta, v katerem so povzele stališča vseh zainteresiranih komisij (Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide; Komisije za kulturo, znanost, šolstvo in šport; Komisije za gospodarstvo, obrt, turizem in finance ter Komisije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano). Državni svet se je z osnutkom NOO seznanil na 23. izredni seji 22. 4. 2021 in sprejel mnenje, ki ga je posredoval v vednost Vladi Republike Slovenije, ki je končno verzijo NOO sprejela 29. 4. 2021 in jo poslala Evropski komisiji v potrditev. Vlada Republike Slovenije o morebitnem upoštevanju pripomb komisije oz. Državnega sveta ni poročala.

Komisija se je na 63. seji 10. 6. 2021 seznanila s Pobudo ŠENT – Slovenskega združenja za duševno zdravje za so-organizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebnega asistenta. Pobuda združenja ŠENT za organizacijo posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistencije v ponedeljek, 15. 6. 2021, je bila v osnovi naslovljena na predsednika Državnega sveta, slednji pa jo je, na podlagi vsebine predlaganega posveta, odstopil v obravnavo Komisiji za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide. Pobudo je podprl tudi državni svetnik, podpredsednik Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide Danijel Kastelic, ki je na seji komisije pojasnil, da Društvo ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje že dlje časa opaža potrebo oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju po osebni asistenci. Nekatere izmed njih, še posebno starejše osebe in tiste s hujšimi duševnimi motnjami, imajo težave pri opravljanju osnovnih oziroma za njihovo življenje pomembnih opravil. Potrebujemo tudi pomoč pri vključevanju v družbo, saj je za prenekatere življenje vezano le na njihovo prebivališče, vključevanje v družbo in spremstvo po nujnih opravkih pa zanje predstavlja nemogočo oviro, ki jo lahko premagajo le ob podpori osebe, ki ji zaupajo. Osebe s težavami v duševnem zdravju, ki so do sedaj želele pridobiti osebnega asistenta, so bile s strani komisij za ocenjevanje upravičenosti do osebnega asistenta zavrnjene. S tem se pod vprašaj postavlja ustreznost orodij, ki se jih uporablja za ocenjevanje upravičenosti oseb z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju do osebne asistencije, saj ne vključujejo kriterijev, ki so za navedene osebe življenjsko pomembni, strokovne komisije pa ocenjujejo le njihovo fizično oviranost, ki pri njih v večini ne predstavlja težave. Na posvetu naj bi se tako odgovornim za pripravo meril za ocenjevanje upravičenosti do

osebne asistencije, predstavnikom strokovnih komisij za dodelitev pravice do osebne asistencije, odločevalcem in širši javnosti predstavilo težave oseb s težavami v duševnem zdravju in njihove potrebe po osebni asistenci.

Komisija je sprejela sklep o so-organizaciji posveta, pri tem pa določila, da bo posvet v dvorani Državnega sveta v ponedeljek, 21. 6. 2021, in ne 15. 6. 2021, kot je prvotno predlagalo društvo ŠENT, rahlo popravljen pa je bil tudi osnovni predlagani naslov posveta, in sicer v: Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistencije (več o vsebini posveta v nadaljevanju).

Komisija se je na 67. seji 9. 9. 2021 seznanila z **Zaključki Posveta z naslovom Pravica oseb s težavami v duševnem zdravju do osebne asistencije**, ki so se nanašali na: poziv pristojnim organom in ostalim ključnim deležnikom, da aktivno pristopijo k izboljšanju pogojev za življenje oseb s težavami v duševnem zdravju ter poziv, da naj se osebam s težavami v duševnem zdravju omogoči dostopno in njihovim specifičnim potrebam prilagojeno obravnavo, z ustrežno ravnijo podpore, pri tem pa naj se v čim večji meri upošteva njihova pričakovanja in želje. Za dosegto navedenega cilja bi bilo treba s specifičnimi in funkcionalnimi znanji opolnomočiti tako izvajalce osebne asistencije kot tudi ocenjevalce upravičenosti do navedene pravice. V zaključkih je bilo opozorjeno tudi na to, da naj bo glavni cilj vseh aktivnosti zagotoviti čim večjo stopnjo samostojnosti oseb s težavami v duševnem zdravju. Podlaga za pridobitev pravice do osebne asistencije zato ne bi smel biti status posamezne osebe ali diagnoza njegovega zdravstvenega stanja, temveč ocena njegovih specifičnih potreb po pomoči. Prav tako je bilo ocenjeno, da je treba osebam s težavami v duševnem zdravju zagotoviti pravico do svobodne izbire in odločanja med postopkom uveljavljanja pravice do osebne asistencije, saj praviloma nimajo težave izraziti in so-definirati svoje potrebe. S tem, ko bi se na različne načine, s poudarkom na skupnostni skrbi, zagotovilo čim večjo stopnjo samostojnosti oseb s težavami v duševnem zdravju, bi se hkrati v pomembni meri razbremenilo tudi njihove svojce, ki jih pogosto skrbi, kaj bo, ko njih enkrat ne bo več, da bi pomagali svojim najbližjim. Zato bi bilo svojcem nujno zagotoviti ustrezno strokovno pomoč in jih aktivno vključiti v vse procese. Na posvetu je bilo ugotovljeno, da so moduli za ocenjevanje ustrezni in da že sedaj vsebujejo tudi storitve za osebe s težavami v duševnem zdravju, potrebno jih je samo dosledno upoštevati pri izvajanju ocenjevanja in upoštevati specifične potrebe posameznika. Pozvano je bilo tudi k sprotni nadgradnji ocenjevalnih orodij v skladu s spremembami zakonodaje, pa tudi k zagotovitvi povezanosti različnih sektorjev, s poudarkom na relaciji zdravje-socialno varstvo-zaposlovanje. Podani so bili tudi predlogi za spremembe Zakona o osebni asistenci, katerega novelo je Državni svet obravnaval na isti seji kot zaključke posveta. Nekaj sprememb navedene zakonodaje je bilo sicer napovedanih že na posvetu - ustanovitev posebnega izvedenskega organa v okviru Inštituta RS za socialno varstvo ter poenotenje postopkov odločanja o pravici do osebne asistencije. Aktualni in neupoštevani pa so ostali: predlog, da se v 1. členu ZOA bolj natančno opredeli, kaj se definira kot težave v duševnem zdravju; predlog, da se prilagodi 6. člen ZOA, ki upravičenost do pomoči veže na potrebo po pomoči najmanj 30 ur tedensko (potrebe oseb s težavami v duševnem zdravju z vidika potrebnih ur pomoči nihajo bolj izrazito kot npr. potrebe oseb z drugimi vrstami oviranosti), in predlog, da se 7. člen ZOA dopolni na način, da bodo osebe s težavami v duševnem zdravju upravičene do storitev, navedenih v tem členu, saj imajo pravico do samostojnega odločanja in vključevanja v družbo, neodvisno od institucij in od družine, ter pravico do aktivnega življenja. Pozvano je bilo

tudi k ureditvi instituta zagovorništva oseb s težavami v duševnem zdravju, prav tako pa tudi k proučitvi možnosti nadgradnje oziroma prenove statusa družinskega pomočnika. Obe tematiki bi po oceni udeležencev posveta terjali dodatna, podrobnejša posvetovanja.

Komisija je pripravila poročilo k zaključkom posveta in jih predložila v seznanitev in sprejem Državnemu svetu. Državni svet je sklep k zaključkom posveta sprejel na 43. seji 15. 9. 2021 in ga na podlagi prvega in drugega odstavka 97. člena Poslovnika Državnega sveta poslal v proučitev in odgovor pristojnemu Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ). Odgovor MDDSZ je Državni svet prejel 25. 11. 2021. Iz odgovora izhaja, da se vstopni prag 30 ur, ki ga določa Zakon o osebni asistenci, za osebe s težavami v duševnem zdravju ne more določiti drugače kot za druge skupine uporabnikov, saj pomeni sistemsko rešitev za vse uporabnike osebne asistencije. Kljub temu je ministrstvo napovedalo, da si bo prizadevalo, da bo osebna asistencija osebam s težavami v duševnem zdravju dejansko zagotovila pomoč pri njihovih potrebah in s tem aktivno vključitev v družbo ter čim večjo samostojnost na vseh področjih življenja, ki jim je drugače nedosegljiva. MDDSZ je opozoril tudi na novelo Zakona o osebni asistenci (več pod a) Predlog zakonov, ZOA-B, EPA 2017-VIII), s katero se je profesionaliziralo izvedenski organ, ki bo po novem deloval v okviru Inštituta Republike Slovenije za socialno varstvo (IRSV) in bo pripravljala mnenje o vsebini storitev osebne asistencije in številu ur osebne asistencije za posameznega vlagatelja. S tem bo po pojasnilih MDDSZ zagotovljeno poenotenje postopkov odločanja in profesionalnost odločanja, ocenjevanje ne bo samo administrativno in visoko normirano opravilo. Naloga IRSV je tudi, da bo ocenjevalce ustrezno usposobil, kar velja tudi glede specifične potreb, ki jih imajo osebe z motnjami v duševnem zdravju. Na ta način bo zagotovljeno, da se bodo v največji možni meri upoštevale potrebe in želje posameznika ter določile storitve osebne asistencije iz 7. člena Zakona o osebni asistenci, ki jih oseba s težavami v duševnem zdravju dejansko potrebuje in jih tudi želi. MDDSZ je dodatno ocenil, da ne bi bilo ustrezno, da bi se v okviru instituta osebne asistencije urejalo inštitut zagovorništva, glede prenove instituta družinskega pomočnika pa je napovedal njegovo ureditev v predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi (več pod a) Predlogi zakonov, (ZDOsk), EPA 1972-VIII). Strinjal se je tudi s pozivom iz zaključkov posveta, da se morajo povezati vsi deležniki, vključeni v sistem skrbi za osebe s težavami v duševnem zdravju, in se aktivno zavzemati za izboljšanje njihovega življenja.

Komisija se je na 65. seji 14. 7. 2021 na pobudo DOOR - Društva za otroke, očetovstvo in resnico seznanila s Problematiko ločitvenih postopkov, ki se dotika več kot 1.000 staršev, vključenih v ločitvene postopke, ki bodisi še potekajo bodisi so že zaključeni in v katerih so (bili) posamezniki po njihovi oceni diskriminirani in/ali zaradi zaznanih anomalij v sistemu dolgoročno negativno zaznamovani na različne načine. Komisija je problematiko ločitvenih postopkov prepoznala kot izrazito zahtevno in kompleksno, zato je želela odigrati predvsem vlogo povezovalnega člana med različnimi deležniki, ki sicer poredko za isto mizo izmenjajo svoja stališča. Slednje je prepoznala kot koristno tudi z vidika medsebojnega spoznavanja različnih strok. Med izčrpano izmenjavo stališč raznolikih deležnikov (DOOR, Društvo očetov Slovenije, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za pravosodje, Odvetniška zbornica Slovenije, Skupnost centrov za socialno delo Slovenije) je bilo na eni strani opozorjeno na pretirano dolge ločitvene postopke, visoke finančne obremenitve udeležencev in navedenih postopkih, pomanjkanje števila kliničnih psihologov, nujnost okrepitve

aktivnosti pri zaznavi in preprečevanju nefizičnega nasilja v družini ter na številne, še vedno obstoječe pomanjkljivosti sistema v praksi, na drugi pa na velik napredek, ki je bil na tem področju storjen s sprejemom Družinskega zakonika, z aktivnostmi izobraževanja ključnih deležnikov v sistemu (sodnikov, strokovnih delavcev na centrih za socialno delo), na svetovalne aktivnosti, vključno z mediacijo, s katerimi se ljudem ob ločitvi pomaga partnerske konflikte ločiti od starševskih dolžnosti ipd.

Komisija je na podlagi vseh predstavljenih stališč ugotovila, da se večina spornih vprašanj nanaša na procesni del ločitvenih postopkov, torej na Zakon o nepravdnem postopku in ne na Družinski zakonik, zato je podala pobudo Komisiji za državno ureditev, da tudi slednja navedeno problematiko podrobneje obravnava, saj v njeno pristojnost, med drugim, sodi tudi delovanje sodnega sistema. Hkrati je s sklepom vse pristojne državne organe pozvala, da pri svojem delovanju zagotovijo, da se pred, med in po koncu ločitvenih postopkov v največji možni meri sledi temeljnemu cilju - največji koristi otroka ter zagotavljanju čim bolj uravnoveženega stika otroka z obema staršema, tako med postopkom ločitve kot po ločitvi. Komisija za državno ureditev do 31. 12. 2021 problematike še ni obravnavala.

Komisija se je na 71. seji 7. 10. 2021 seznanila s Strokovno monografijo Neenakost v zdravju – Izziv prihodnosti v medsektorskem povezovanju, ki jo je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ), v sodelovanju z Uradom Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (UMAR), Inštitutom Republike Slovenije za socialno varstvo (IRSSV), Inštitutom za ekonomska raziskovanja (IER) in Onkološkim inštitutom Ljubljana. Strokovna monografija, ki je tretja po vrsti, zajema prikaz razvoja - od poročanja o neenakostih v zdravju do raziskovanja vpliva politik na neenakosti v zdravju; prikaz stanja s pomočjo kazalnikov za Slovenijo in primerjavo z EU; politične ukrepe in vrzeli v neenakosti; posebno poglavje glede Covid-19 sindemije in neenakosti ter poglavje o multidisciplinarnem in medsektorskem pogledu na prikazane podatke in informacije s priporočili za politične odločevalce za izboljšanje stanja. Komisija je ocenila, da tovrstne multidisciplinarne in poglobljene strokovne raziskave lahko predstavljajo pomembno podlago za oblikovanje odločitev v okviru javnih politik, še zlasti na področju zdravstva. Zato jo je prepoznala kot odlično izhodišče za vse ključne deležnike, ki oblikujejo ukrepe in odločitve, v želji, da bi slednji pri svojem delu vsa v njej zapisana priporočila ne samo zaznali, ampak tudi upoštevali. Komisija je ugotovila, da se na temo neenakosti v zdravju kaže določen napredek na posameznem področju, ki se ga dotikajo raziskave, medtem ko razlike med vzhodnim in zahodnim delom države, pa tudi razlike v izobrazbi in spolu, še vedno ostajajo aktualne. Prepoznala je tudi ključni pomen petih osnovnih pogojev, ki vplivajo na neenakosti v zdravju, saj slednje jasno kaže na velik vpliv, ki jo ima družbeno-ekonomski oziroma socialni status posameznika na zdravstveno stanje posameznika. Pri tem je izpostavila, da se rešitve za izboljšanje zdravstvenega stanja posameznika ne bi smelo vedno pričakovati in iskati zgolj v okviru zdravstvenega sistema, ampak tudi v okviru ostalih segmentov družbe. Pri tem lahko ključno vlogo pri zagotavljanju ustreznih pogojev za zdravo življenjsko okolje zagotovo odigrajo tudi socialni partnerji in Vlada Republike Slovenije. Posebej je izpostavila tudi osebno odgovornost posameznika za lastno zdravje. Strinjala se je tudi s pripravljavci strokovne monografije, da je ključnega pomena, da se čim večji delež ugotovitev iz posameznih raziskav smiselno implementira v ukrepih ali preventivnih aktivnostih. Prav preventivo komisija prepoznava kot ključni vzvod za pozitivne spremembe na vseh izpostavljenih problematičnih področjih. Pri tem ugotavlja, da so v preteklosti aktivno

vlogo pri izvajanju posameznih preventivnih aktivnosti, zlasti v povezavi z delovno aktivnim prebivalstvom, prevzela združenja delodajalcev in sindikatov, pri čemer so bili dokazano uspešni. Odkar se jim je odvzelo pristojnosti za izvajanje navedenih aktivnosti, se na ravni države še ni vzpostavilo alternativnega sistema skrbi za preventivo, kar bo na dolgi rok zagotovo lahko imelo negativne posledice. Komisija je razpravljala tudi o posameznih elementih vpliva na splošno zdravstveno stanje prebivalstva, kot so starajoče se prebivalstvo, nizka stopnja rodnosti, težave s plodnostjo, okoljska problematika, posledice uživanja protibolečinskih oz. opioidnih zdravil (posledice slabih praks so vidne v ZDA) itd. V razpravi komisije je bilo posebej opozorjeno tudi na še vedno visok delež kadilcev in uživalcev alkohola, navkljub vsem strokovnim ugotovitvam. Predlagano je bilo tudi, da se vse prej navedene determinante zdravja, ki se jih še ne raziskuje v ustrezni meri, vključi v prihodnje analize na področju zdravja v Sloveniji, prav tako pa tudi, da se v analize vključi tudi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, še zlasti njegove obsežne baze podatkov s področja zdravstva. Komisija je izpostavila tudi nujnost zavedanja aktualnosti, dometa in teže posameznih zaznanih problematik, pri čemer vlogo raziskovalcev prepoznava predvsem v spremembi zavedanja ljudi o posameznih izzivih za njihovo zdravje.

Komisija je pripravila mnenje, ki ga je posredovala v vednost Nacionalnemu inštitutu za javno zdravje, Uradu Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj, Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo, Inštitutu za ekonomska raziskovanja, Ministrstvu za zdravje, Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport ter Ministrstvu za okolje in prostor.

Mag. Nuša Zupanec
sekretarka komisije

Mag. Peter Požun
predsednik komisije